

A CSALÁDI NAPKÖZI MŰKÖDÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI

Módszertani útmutató

**A Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztály
megbízásából és egyetértésével készítette**

**Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet
Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Főosztály
Budapest, 2008**

**A módszertani útmutató közegészségügyi előírásaira
vonatkozó szabályok, az Egészségügyi Minisztérium
egyetértésével kerültek elfogadásra**

Gyarmati Lászlóné, Gyírkis Ágnes, Jacsó Györgyné, Kálló Éva, Korintus Mihályné dr.,
dr. Mátay Katalin, dr. Mramurácz Éva, dr. Nyitrai Ágnes, Petus Márta, Piegelné dr. Csényi
Magdolna, dr. Pintér Attiláné, Rónainé Falusi Mária, Vigassy Józsefné, Vokony Éva,

szakmai anyagainak felhasználásával írták és szerkesztették:

Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes
Vokony Éva

TARTALOM

Ajánlás	6
A családi napköziről	7
1. Mi a családi napközi?	7
2. A családi napköziben ellátható gyermekek létszáma	8
3. Ki alkalmas családi napközi működtetésére?	8
A családi napközi létesítésének és működésének közegészségügyi követelményei	11
1. Általános követelmények	11
2. Udvar	11
3. Előszoba	12
4. Lakószoba	12
5. Fürdőszoba	12
6. Festés	13
7. Takarítás - fertőtlenítés	13
8. Egészségvédelemmel kapcsolatos követelmények	13
A családi napközi létesítésének és működésének tárgyi feltételei	15
1. Milyen legyen a berendezés?	15
2. Milyen gyermekbútorra van szükség?	15
3. A jó gondozás egyéb kellékei	16
4. Fontos eszköz a játék	16
5. Biztonság	17
A családi napközi létesítése	19
1. A működési engedély kiadása iránti eljárás	19
2. Nyilvántartásba vétel	22
3. Ellátási szerződés	24
4. A szolgáltatás igénybevételéről szóló megállapodás	25
5. A családi napközi ellenőrzése	25
6. A vállalkozói engedély visszavonása	26
7. A nem állami fenntartásban végzett szolgáltatótevékenység normatív állami hozzájárulása	26
8. A családi napközi megszűnik	27
A gondozás-nevelés alapelvei és követelményei	28
1. Alapelvek	28
1.1. A szülőkkel való kapcsolat	28
1.2. Az ellátónak a családi napközibe járó gyermekekkel való kapcsolata	28
2. Az ellátást nyújtó személy feladatai a gyermek gondozása-nevelése során	31
2.1. A gyermekek beszoktatása a családi napközibe	31
2.2. A gyermekek napirendje	32
2.3. Étkezés	34
2.4. A játék és a tanulás	35
2.5. Ünnepek	36

2.6. A családi napközi helyszínén kívüli programok	37
3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása	37
3.1. Tárgyi feltételek	38
3.2. Gondozás, nevelés	38
A családi napközi alapvető ételmezési szabályai	40
Étkezési tevékenység családi napköziben	
1. Általános előírások	40
2. Saját konyhán történő ételkészítés szabályai	40
2.1. Raktározás	40
2.2. Előkészítés	44
2.3. Főzés, tálalás	41
2.4. Közétkeztetést végző konyháról, vagy egyadagos kiszerelésben történő ételszállítás szabályai	42
3. Mosogatás szabályai	42
4. Személyzetre vonatkozó előírások	42
5. Takarítás szabályai	42
6. Gyermekelelmezés	43
6.1. Csecsemők ételmezése	43
6.2. Kisgyermekek ételmezése	43
6.3. Óvodások ételmezése	43
6.4. Iskolások ételmezése	44
7. A fertőtlenítésre vonatkozó tudnivalók	44
Dokumentáció	45
I. Kötelező nyilvántartások	45
1. Egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok	45
2. Működési engedély	45
3. Szakmai program	45
4. Megállapodás	46
5. IX. sz. adatlap a gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekekről	48
6. Statisztikai adatszolgáltatás	48
7. Munkavédelmi dokumentumok	48
8. Alkalmazottak dokumentációja	48
II. Normatíva igénybevétele esetén kötelező	48
1. Személyi térítési díj	48
2. Nyilvántartás az ellátási napokról	48
3. Nyilvántartás a térítési díjról	49
4. Jövedelemnyilatkozat	49
III. Ajánlott nyilvántartások, dokumentumok	49
- Felvételi adatlap	49
- Heti étrend	49
- Napirend	49
- Házirend	49
- Fertőző megbetegedések nyilvántartása	50
- Eseménynapló	50

- Üzenő füzet	50
- A működéssel kapcsolatos szülői vélemények, javaslatok	51
- Ellenőrzési, látogatási napló	51
- Külső látogatók fogadása	51
IV. A sajátos nevelési szükségletű gyermekek dokumentációja	51

Fontosabb jogszabályok	52
-------------------------------	-----------

Módszertani kiadványok, szakmai segédletek	54
---	-----------

Mellékletek

1. számú melléklet: Felvételi adatlap
2. számú melléklet: IX. sz. adatlap a gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekekről
3. számú melléklet: Fertőző megbetegedések nyilvántartása
- 4/a. számú melléklet: Eseménynapló - gyermekek adatai
- 4/b. számú melléklet: Eseménynapló - napi
5. számú melléklet: Értékelési lap
6. számú melléklet: Nyilvántartás az ellátási napokról
7. számú melléklet: A térítési díj nyilvántartása
8. számú melléklet: Jövedelemnyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához

AJÁNLÁS

Az 1990-es években végbement gazdasági és társadalmi változások hatására a napközbeni gyermekellátás is jelentősen átalakult: egyrészt a működő intézmények igyekeznek a lehető legteljesebb mértékben igazodni a családok igényeihez, mind az alapellátás rugalmassá tételével, mind új szolgáltatások bevezetésével, másrészt új típusú ellátási formák gazdagítják a választékot.

Az egyik ilyen új ellátási forma a **családi napközi**, melynek működtetője az ellátást nyújtó személy saját otthonában vagy erre a célra kialakított családias környezetben fogadja a 20 hetes - 14 éves gyermekeket.

A családi napközi működésének követelményeit közreadva segíteni kívánjuk az ellátás iránt érdeklődőket (fenntartókat, működtetőket, igénybevevőket és a napközbeni kisgyermekellátás iránt érdeklődő szakembereket egyaránt) abban, hogy megfelelő információ birtokában tudják a sokszínű, többféle igényt kielégítő, a korábbihoz képest rugalmasabb, de a minőséget jobban figyelemmel kísérő ellátó rendszert működtetni, fejleszteni, ill. jobban tudjanak élni a rendszer által kínált lehetőségekkel.

Jelen módszertani levél a családi napközi létesítésével kapcsolatos minimális közegészségügyi és élelmezés-egészségügyi követelményeket tartalmazza. Egyúttal iránymutatásul szolgál családi napközit működtetni kívánó személyek számára a gyermek egészséges nevelési-gondozási környezetének kialakításához és azon közegészségügyi elvárások teljesítéséhez, melyek a közegészségügyi szakhatósági vélemény alapját képezik.

Célunk egyértelmű és világos állásfoglalást közvetíteni az önkormányzatok felé, hogy mi az elvárás, másrészt a gyakorló kisgyermek ellátók részére kijelölni azokat a szilárd ellátási kereteket, melyben a tevékenységüket folytathatják úgy, hogy egyértelműen elkötelezettek legyenek az ellátás színvonalának megtartása, illetve emelése iránt.

15/1998.(IV.30.) NM rendelet értelmében:

47. § (2) A családi napköziben a gondozás-nevelés részletes szakmai szempontjait úgy kell meghatározni, illetve az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen a Családpolitikai Intézet módszertani levelében foglaltaknak.

Ezen felhatalmazás alapján készítettük el a jelenlegi módszertani levelünket.

A szerkesztők

A családi napköziről

1. Mi a családi napközi?

A családi napközi a gyermekjóléti alapellátás része, a gyermekek törvényben rögzített napközbeni ellátásának családi körülmények között biztosított formája.

A 1997. évi. XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról így fogalmaz:

Családi napközi

43. § (1) A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

(2) A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A családi napközi az alapellátás keretében a 20 hetes - 14 éves gyermekek részére nyújt napközbeni ellátást, mely történhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más, e célra kialakított családi környezetben.

Az ellátás a munkát vállaló szülők számára ad lehetőséget kisgyermekük ellenőrzött körülmények között történő napközbeni elhelyezésére, illetve az alapellátáson túl szolgáltatásokat is nyújthat a kisgyermekes családok számára, amennyiben a szolgáltatások feltételei is biztosítottak.

A családi napköziben koruknak és egyéniségüknek megfelelően gondoskodnak a gyermekekről, lehetőség szerint rugalmasan alkalmazkodva a szülők kéréseihez (természetesen a gyermekek érdekeinek és az adott korosztály ellátására vonatkozó szakmai elveknek megfelelően).

A családi napközi a bölcsőde, az óvoda és az iskolai napközi mellett a gyermekek napközbeni ellátásának egy olyan formája, amely az intézményes ellátási formák szakmai/intézményi kompetenciához kötött funkcióit nem vállalja fel.

A családi napközi tevékenysége összekapcsolható a gyermekjóléti alapellátás más jellegű segítő formájával abban az esetben, ha a személyi és tárgyi feltételek az adott ellátási formával szemben támasztott követelményeknek megfelelnek.

Ennek értelmében a családi napközi összekapcsolható, pl. a helyettes szülői tevékenységgel, ha az ellátást nyújtó személy a helyettes szülői tanfolyamot is elvégezte. A segítő család a hirtelen krízishelyzetbe került gyermeket átmeneti időre teljes körű ellátás nyújtásával otthonába fogadja, majd a krízis elmúltával a saját családjába visszahelyezve őt, az átmeneti ellátást felválthatja egy napközbeni gondozás, felügyelet a gyermek számára már megszokott, jól ismert és elfogadott környezetben.

Mi az előnye a családi napközinek?

- A lakókörnyezetben bármilyen kisszámú igény kielégítésére alkalmas.
- A kis gyermeklétszám miatt a hagyományos intézményeknél – bölcsőde, óvoda, iskolai napközi - gyorsabban, rugalmasabban tud alkalmazkodni a változó igényekhez.
- Működési engedélyhez kötött, a kijelölt önkormányzat, az illetékes ÁNTSZ, és a megyei szociális gyámhivatal szakmai irányításával definiált elvárások és feltételek szerint, ellenőrzötten működik.
- Munkalehetőséget teremt a településen.
- Családias légkört és környezetet biztosít.
- A kis létszámú gyermekcsoport lehetőséget teremt az egyes gyermek fejlettségét, egyéni szükségleteit figyelembe vevő felügyeletre, gondozásra.

2. A családi napköziben ellátható gyermekek kora és létszáma

A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet értelmében:

49. § (1) Családi napközibe húszhetestől tizennégy éves korig vehető fel gyermek.

(2) A családi napköziben a saját, napközbeni ellátást másutt igénybe nem vevő, tizennégy évesnél fiatalabb gyermeket is figyelembe véve legfeljebb öt gyermek gondozható.

(3) Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma 4 fő, amennyiben valamennyi gyermek fogyatékos, úgy 3 fő.

(4) A családi napköziben a (2)-(3) bekezdésben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó még egy gyermek gondozása engedélyezhető, ha az ellátást végzőnek a kiegészítő feladatokra állandó segítsége van.

A fentiek maximális létszámot jelentenek. Az adott családi napközibe járó gyermekek számának meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy van-e elegendő hely a játszáshoz, a gyermekek pihenéséhez, a kicsik alvásához, és megfelelően nyugalmas hely az iskolások tanulásához

3. Ki alkalmas családi napközi működtetésére?

A családi napközi működtetése nincs szakképesítéshez kötve.

A Gyvt. 43. § (3) Családi napköziben ellátást az a nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy biztosíthat, aki

a) személyisége és - a külön jogszabályban meghatározott - körülményei alapján alkalmas a gyermek napközbeni ellátására, és

b) a külön jogszabályban meghatározott tanfolyamon eredménnyel részt vett, feltéve, hogy nem áll fenn vele szemben a 15. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok.

A Gyvt. 15.§ (8) A gyermekvédelmi rendszerben a külön jogszabályban meghatározott munkakörben nem foglalkoztatható az a személy, aki ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Btk.) büntetni rendelt, a gyermek sérelmére elkövetett szándékos bűncselekmény miatt eljárás folyik, vagy akit jogerős bírói ítélettel ilyen bűncselekmény miatt ítélték el. Nem foglalkoztatható továbbá az a személy sem, akinek szülői

felügyeleti joga a gyermek átmeneti nevelésbe vétele miatt szünetel, vagy akinek szülői felügyeleti jogát a bíróság jogerős ítéletével megszüntette.

15/1998.(IV.30.) NM rendelet értelmében:

47. § (1) Családi napköziben ellátást csak olyan nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy biztosíthat,

a) aki személyisége, egészségi állapota és körülményei alapján alkalmas gyermek felügyeletére, gondozására, nevelésére, és

b) akivel szemben nem áll fenn a Gyvt. 15. §-ának (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok, valamint

c) aki érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkezik

d) aki a külön jogszabályban meghatározott tanfolyamon eredménnyel részt vett.

(2) A családi napközit működtető akkor kezdheti meg a tevékenységét, ha érvényes működési engedéllyel rendelkezik.

3) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti tanfolyamot eredményesen elvégző személy megszerzi a családi napközi ellátás biztosításához szükséges és elégséges képesítést.

(4) A működtető döntése alapján a családi napköziben a rendelet 2. számú mellékletének II. Része I. Alapellátások 3. Családi napközi pontja alatt meghatározott munkakörök létesíthetők. A munkakört betöltő személynek eredményesen el kell végeznie az (1) bekezdés d) pontja szerinti tanfolyamot, és rendelkeznie kell a mellékletben előírt képesítéssel.

5) A családi napközit működtető személynek igazolnia kell, hogy betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel az (1) bekezdésben megjelölt alkalmassági feltételeknek.

6) Amennyiben a családi napközit működtető a saját otthonában nyújtja az ellátást, háziorvosi igazolással kell tanúsítania, hogy a vele közös háztartásban élő személy egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó gyermeket.

A feladatot olyan kiegyensúlyozott, nyugodt, magabiztos, érett személyiségű ember vállalhatja, aki alkalmas arra, hogy a rábízott gyermek mindennapi ellátását az elvárt színvonalon egyenletesen, felelősséggel végezze. Örömmel gondoz-nevel, magától értetődőnek tartja, hogy ez az egyéni szükségletek figyelembe vételével, a gyermek együttműködésére építve történjen. Általános emberi magatartására a nyitottság a jellemző, elfogadja a más nemzetiségű/etnikumú, vallású embert, a fogyatékkal élő gyermeket és felnőttet, tiszteletben tartja másoknak az övétől eltérő, de erkölcsileg elfogadható nézeteit, meggyőződését.

Napközbeni ellátó tevékenységét csak abban az esetben kezdheti meg, ha eredménnyel részt vesz a *családi napközi felkészítő tanfolyamon* a 29/2003.(V.20.) ESZCSM rendeletben leírtak alapján.

A gyermekellátás minősége szempontjából előnyös, ha az ellátást nyújtó személy rendelkezik csecsemő- és (kis)gyermekgondozó, óvodapedagógus, tanító, tanár vagy védőnő képesítése van, továbbá e területeken szerzett gyakorlattal rendelkezik, vagy aki saját gyermekének nevelése közben megfelelő tapasztalatokra tett szert. Ennek a képesítések megléte azonban nem feltétele a szolgáltatás engedélyezésének, ahhoz elegendő a felkészítő tanfolyam.

Kíváncsi vagyok, hogy a későbbiekben is képezze magát és fejlessze tudását, legyen tájékozott a munkájával kapcsolatos kérdéskörben. Érdeklődjön a gyermekgondozás-nevelés szakmai kérdései iránt, szívesen vegyen részt előadásokon, továbbképzéseken, olvasson ebben a témában.

A Gyvt. 15.§ (8) A gyermekvédelmi rendszerben a külön jogszabályban meghatározott munkakörben nem foglalkoztatható az a személy, aki ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Btk.) büntetni rendelt, a gyermek sérelmére elkövetett szándékos bűncselekmény miatt eljárás folyik, vagy akit jogerős bírói ítélettel ilyen bűncselekmény miatt ítélték el. Nem foglalkoztatható továbbá az a személy sem, akinek szülői felügyeleti joga a gyermek átmeneti nevelésbe vétele miatt szünetel, vagy akinek szülői felügyeleti jogát a bíróság jogerős ítéletével megszüntette.

A családi napközi létesítésének és működésének közegészségügyi követelményei

Minden családi napközi működésének megkezdéséhez a szolgáltató tevékenység helye szerint területileg illetékes ÁNTSZ kistérségi/fővárosi kerületi intézete a működési engedélyezési eljárásban szakhatóságként működik közre. Az engedélyezési eljárásban szolgáltató székhelye, ill. telephelye szerint illetékes tűzoltóparancsnokság és építésügyi hatóság is részt vesz és szakhatósági szakvéleményt ad ki.

Családi napközit ott lehet létesíteni, ahol biztosíthatóak a rendelkezési célnak megfelelő, az építmények létesítésére vonatkozó, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet (továbbiakban: OTÉK) 50.§.(2) bekezdésben foglalt általános előírások.

1. Általános követelmények

Családi napközi működhet kertes családi házban, lakásban illetve e célra kialakított helyiségben, épületben. A családi napközi létesítésekor biztosítani kell a helyiségek rendeltetésének megfelelő szellőzési, fűtési, természetes és mesterséges megvilágítási lehetőséget. A gyermekellátás céljára használt területek, helyiségek balesetmentességét biztosítani kell.

A családi napköziben folyamatos ivóvíz-minőségű hideg- és melegvíz-ellátásról gondoskodni kell. A szennyvizet közcsatornába kell vezetni, ennek hiányában a területileg illetékes hatóságok előírásai szerint kell azt elhelyezni. Tározó a játszóudvar területén nem alakítható ki.

2. Udvar

A gazdasági udvart és játszóterületet el kell különíteni. Az udvaron lévő, de játszóterületen kívül eső helyiségeket (pl.: gazdasági épület, szerszámtároló, stb.) zárva kell tartani. A balesetet vagy veszélyhelyzetet előidéző tárgyak (pl.: kisgépek, vegyi anyagok, rovarirtók, stb.) elzárt tárolásáról gondoskodni kell.

A szabadtéri játszásra elkülönített udvar/kert biztonságos kialakítású legyen. Olyan kerítéssel kell körülvenni, amely megakadályozza a gyermekek felügyelet nélküli kijutását. A terület mentes legyen az ártalmas (pl.: mérgező, tüskés, erősen allergén, testnyílásba helyezhető bogyók, stb.) növényektől.

A szabadtéri játékok legyenek az életkori sajátosságoknak megfelelőek, épek, nem balesetveszélyesek. Folyamatos karbantartásukról gondoskodni kell. A mobil udvari játékok megfelelő tárolását biztosítani kell. A stabil játszószerkeznél az 1 m esési magasság felett az esési területét az MSZ EN 177 vonatkozó szabvány szerint ütécscillapító védelemmel kell ellátni (gumitégla, homok, füves terület, laza faforgács). A megrongálódott játékokat a gyermek környezetéből el kell távolítani.

A játszótéri eszközök biztonságosságáról szóló 78/2003. (XI. 27.) GKM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Amennyiben az udvaron homokozó van, a homok teljes cseréjéről kétfévente szükséges gondoskodni. A homokot legalább hetente egy alkalommal átforgatni (felásni) és használaton kívül takarni kell.

Udvarral, kerttel nem rendelkező családi napközinnél a gyermekek levegőztetéséről és szabadtéri mozgásfejlesztő játéklehetőségéről az épület közelében kell gondoskodni (közjátsszótér, bérlet terület stb.).

3. Előszoba – Öltöző lehetőség

Elegendő hely szükséges minden gyermek ruhájának és cipőjének elhelyezésére és gondoskodni kell valamilyen ülőalkalmatosságról. A gyermekek váltó ruhájának és váltó cipőjének megfelelő tárolását biztosítani kell

4. Lakószoba (a gyermekek nappali tartózkodására szolgáló helyiség)

A helyiség több funkciót is betölt (játsszó-, foglalkoztató-, tanuló-, pihenőhelyiség), melyben ajánlott legalább 2 m² alapterület szükséges gyermekenként. A helyiség 12 m²-nél kisebb nem lehet.

A padozat résmentes, könnyen tisztítható, fertőtleníthető melegpadló legyen.

A napközbeni alvást igényelő gyermekek számára, koruknak, fejlettségüknek, megfelelő fekvőhelyet kell biztosítani, külön (a még nem iskolásoknak jellel ellátott) takaróval és párnával. Az ágyhuzatokat szükség szerint, de legalább kéthetente ki kell mosni. A gyermekek ágyneműjét úgy tárolják, hogy az alvófelületek ne érintkezzenek egymással (pl. textilzsák).

A lemosható játékokat szükség szerint, de legalább hetente - fertőző betegség előfordulásakor naponta - le kell mosni és fertőtleníteni. A fertőtlenített játékokat meleg folyóvízzel többször, alaposan le kell öblíteni.

Az iskolás gyermekek számára megfelelő helyet kell biztosítani a tanuláshoz és a tanszerek tárolásához (tanulóasztal, szék, helyi megvilágítás).

5. Fürdőszoba, mosdó

Mosdókagyló és WC, szükség esetén bili rendszeresítéséről gondoskodni kell (hét gyermekre 1 mosdókagyló és 1 WC. Ha a családi napköziben a WC-t nem csak a gyermekek, hanem a felnőttek is, saját háztartásban működő családi napközi esetén az együttélő hozzátartozó is használhatja, a fertőtlenítésre fokozottabb figyelmet kell fordítani. A WC fertőtlenítése naponta többször, szükség szerint történjék. A kisebb gyermekek számára a mosdókagyló elérhetőségét biztosítani kell (dobogó). Kétéves kortól elfogadható a normál méretű WC-ülőkére helyezhető gyermekülők.

Pelenkás gyermek gondozásakor a pelenkázó asztalt minden gyermek pelenkázása után fertőtleníteni kell (fertőtlenítésre alkalmas fertőtlenítőszerrel, a szer használati utasításában leírtak szerint).

Textilpelenka használata esetén, a széklettel szennyezett pelenkát átöblítés után fertőtlenítőszeres, fedett tárolóedényben kell tárolni mosásig. A vizeletes pelenkák részére külön, fedett tárolóedény szükséges.

Amennyiben papírpelenkát alkalmaznak, a használt pelenka nylon, vagy fólia tasakkal bélelt fedeles, lehetőleg lámpedálos tárolóedényben gyűjthető, majd a települési hulladékba tehető.

Bilik használata esetén, azokat a WC-be kell üríteni, majd minden használat után ki kell mosni és fertőtleníteni.

Minden gyermek külön törölközővel, fésűvel, fogkefével és fogmosó pohárral rendelkezzen, melyet a még iskolába nem járó gyermekek számára jellel kell ellátni. A törölközők cseréjét szükség esetén, de legalább hetente egyszer biztosítani kell.

6. Festés

Évente meszelni kell a konyhát, mosdót és ételmyszermkamrát, ill. legalább 2 m magasságig mosható, fertőtleníthető falfelület esetén legalább két évente kell a meszelést elvégezni.

A szobák és más belső helyiségek festését és/vagy tapétázását, ill. a nyílászárók festését szükség szerint, de legalább öt évente kell elvégezni.

7. Takarítás - fertőtlenítés

A családi napközi helyiségeiben naponta nedves, (szükség esetén) fertőtlenítőszeres takarítást kell végezni. Más takarítóeszközt (vödör, felmosó) kell használni a konyhai, és más az egyéb helyiségekben.

A takarítást úgy kell beosztani, hogy a gyermekek napirendjét ne zavarja.

Szükség szerint gondoskodni kell a rovar- és rágcsálóirtásról olyan időpontban, amikor a gyermekek nem tartózkodnak a családi napköziben.

8. Egészségvédelemmel kapcsolatos követelmények

Családi napközibe csak olyan gyermek vehető fel, aki:

- az életkorhoz kötött védőoltásokkal rendelkezik (dokumentációval igazolható módon – védőoltási könyv),
- fertőző megbetegedésben nem szenved (nem lázas, fejtetves, illetve serkés, rühes, stb.).

A családi napköziben megbetegedett gyermeket az ellátást nyújtó tőle elvárható módon sürgősségi ellátásban részesíti (lázcsillapítás, ágynyugalom, sebellátás). A beteget az egészséges gyermekektől lehetőség szerint el kell különíteni és a szülőt azonnal értesíteni kell. Biztosítani kell a sürgősségi ellátáshoz szükséges elsősegélynyújtó felszerelést, melyet elérhető helyen, de a gyermekek által nem hozzáférhetően kell tartani

A családi napköziben csak egészséges személy dolgozhat. Az ellátást nyújtó és a kisegítő személynek külön jogszabályban előírtak szerint kell az egészségügyi alkalmasságot igazolni. Az erről szóló dokumentumot a helyszínen kell tartani és az ellenőrző szervek kérésére felmutatni. Családi napközi területén a dohányzás tilos.

A gyógyszereket, veszélyes anyagokat, veszélyes készítményeket zártan kell tárolni.

Háziállatot csak biztonságosan, a gyermekek tartózkodási helyétől elkülönítetten (a gyermekek védelmét biztosítva) lehet tartani. A gazdasági udvaron – a játszási területtől elkülönítetten – haszonállatok tartására, az élelmiszer láncról és a hatósági felügyeletről szóló 2008 évi XLVI törvény (6.§) valamint az állategészségügyről, valamint az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997.(V.28) FM rendelet betartása mellett engedélyezhető.

A családi napközi létesítésének és működésének tárgyi feltételei

1. Milyen legyen a berendezés?

A családi napközi berendezésének a gyermekek életkorához, fejlettségéhez, igényeihez kell igazodnia. Miután az ellátás családi környezetben történik, nem kell megfelelnie a bölcsődével vagy óvodával szemben támasztott követelményeknek, de néhány alapvető igényt ki kell elégíteni.

Ha a családi napköziben 3 évesnél fiatalabb és 3-14 éves kor közötti gyermekeket is elhelyeznek, az 1 éves kor alattiak részére elkülönített játszó- és öltözőhelyet kell kialakítani.

Elengedhetetlen, hogy az egy éven aluli kicsiknek legyen saját ágyuk. Azoknak a nagyobb gyermekeknek, akik igénylik a napközbeni alvást, pihenést - biztosítani kell arra alkalmas helyet (heverőt, összecsuksukható fektetőt).

Be kell szerezni olyan méretű székeket és asztalokat, amelyek mellett a gyermekek kényelmesen tudnak étkezni, tanulni, illetve játszani.

A bútorokat úgy kell elhelyezni, hogy a gyermekeknek elegendő hely jusson játékra, a nagyobbaknak legyen egy nyugodt sarkuk, ahol zavartalanul tanulhatnak.

Meg kell teremteni a kézmosás, mosakodás feltételeit is: ha felnőtt mosdó áll rendelkezésre, gondoskodni kell biztonságos „kislépcsőről”, dobogóról, amely segíti a gyermekeket, hogy elérjék a vízcsapot, de ha megoldható, legjobb a gyermekek magasságához méretes mosdó.

Személyes eszközeiket - fésűt, törülközőt, fogkefét - a gyermekek által elérhető, állandó helyen célszerű tartani - valamilyen megkülönböztető jelzéssel ellátva -, hogy önállóan tudják használni.

2. Milyen gyermekbútorra van szükség?

A csecsemő öltöztetésére, pelenkázására olyan állandó helyet kell kialakítani a lakásban, amely csak erre a célra szolgál, könnyen tisztán tartható, fertőtleníthető.

Ez lehet pólázó, falra szerelt, lehajtható vagy asztalra, szekrénykére tehető sima falap. Lényeg, hogy ne borulhasson fel használat közben, és olyan magasságban helyezték el, hogy a felnőtt számára kényelmes legyen. Ágyon vagy heverőn is tisztázható és öltöztethető a csecsemő vagy a kisgyermek, ez azonban kényelmetlen az őt gondozó felnőttnek.

Csecsemő számára legkényelmesebb fekhely a rácsos gyermekágy. A közepes méretű gyermekágy nagysága 60 x 120 cm. Az ennél kisebb gyermekágy csak addig felel meg, amíg a kisgyermek abban nem áll fel, mert a nagyobbak a rács magassága miatt abból könnyen kibukhatnak.

A már oldalra, hasra forduló csecsemőnek is elegendő mozgáshelyet kell biztosítani az ébrenlét idejére. Erre megfelelő a normál méretű hempergő (1 x 1 m). Ha már kúszni, mászni tud, vagy járni tanul, a legjobb elkerített helyet biztosítani a számára. Az úgynevezett elkerített szobasarkot vagy játszóhelyet jól rögzített, nem túl magas faráccsal célszerű elválasztani a szoba többi

résztől. (Ebben jól lehet kapaszkodni). Miután a kisgyermek átlát rajta, nem érzi magát kirekesztve, és higiénés szempontból is védett helyen kúszhat, mászhat, játszhat anélkül, hogy a nagyobbak zavarnák. Az elkerített játszóhely szabadságot, biztonságot jelent a gyermeknek, nyugalmat a felnőtteknek.

A egy éven felüli járni tudó gyermeke részére alvásra célszerű a gyermekfektető használata.

A biztosan még nem ülő gyermeket javasolt ölben etetni. Nem ajánlott a magas etetőszék, mert könnyen felborulhat, emiatt be kellene kötni benne a gyermeket, vagy állandóan mellette kellene állni, amíg eszik.

A már biztosan ülni, járni tudó kicsik és az óvodások részére olyan asztalt, széket kell biztosítani, amelyen kényelmesen ülnek - kapaszkodás, illetve meghajlás nélkül tudnak enni -, és talpuk a földön nyugszik. A családi napköziben jól megfelel a célnak a konyhai ülőke és a sámlis is. Az ülőpárnák alkalmazása segíthet a megfelelő magasság kialakításában. Fontos, hogy a gyermek önállóan tudja a helyét elfoglalni és elhagyni.

A nyugodt tanulás feltételeinek megteremtése érdekében: csendes, állandó helyet, a tanszerek tárolására is alkalmas, a gyermek méreteihez igazodó asztalt kell biztosítani, kényelmes székekkel, megfelelő megvilágítással.

3. A jó gondozás egyéb kellékei

Az étkezéshez használt eszközök beszerzésekor célszerű figyelembe venni a következőket. A gyermekek asztalára étkezéskor helyezünk tiszta textil abroszt. A tálaló edényeknek jénai tálak a legalkalmasabbak. A kancsók, poharak (durit) lehetőleg üvegből, a tányérok alföldi porcelánból, az evőeszközök és az edények rozsdamentes anyagból legyenek, melyek jól tisztántarthatóak, esztétikusak és méretükben megfelelőek. Étkezéskor használjunk, ha szükséges előkét, és minden esetben papírszalvétát.

A csecsemő számára az ivás technikájának elsajátításához olyan alakú pohár felel meg leginkább, amelynek felső pereme kissé kifelé hajlik, mert jól rásimul a csecsemő ajkára. Etetéshez a szokványos formájú kávéskanál válik be, ha hegye lekerekített, és nem éles a széle. A csecsemő edényeit elkülönítetten kell kezelni!

Az önállóan ülő gyermekek ügyesen, kényelmesen esznek az ún. gyermekkanállal, amely akkor a legjobb, ha rozsdamentes acélból készült. A műanyag kanál széle éles, könnyen törik, az alumínium kanál sem jó éles széle miatt.

A családi napköziben a gyermekek saját ruhájukat használják, célszerű azonban váltóruháról, -cipőről gondoskodni (szülőktől bekérni) s azt megfelelő helyen, a felnőttek ruhatárától elkülönítetten tárolni.

Az ágynemű könnyen kezelhető, ízléses legyen, télen melegebb-, nyáron könnyű flaneltakarót javasolt használni.

4. Fontos eszköz a játék

Ahhoz, hogy a gyermekek valóban jól érezzék magukat a családi napköziben, szükségük van

koruknak és fejlettségüknek megfelelő játékokra is. Természetesen a gyermekek bevihetik a kedvenc játékaikat is, és a szülők is segíthetnek a készlet bővítésében.

A játékok kiválasztásánál, a játékkészlet összeállításánál a következő szempontokat kell figyelembe venni:

Egészségügyi szempontok

- könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
- balesetet ne okozzon (ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, ne legyenek éles sarkai, ne lógjon hosszú zsinórón, ne legyen túl nehéz).

Pedagógiai szempontok

- lehetőleg minél több tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek,
- a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren az érdeklődést,
- több fajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok,
- játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Legyenek babák, labdák, állatfigurák, kendők, autók, kézügyességet fejlesztő anyagok a kézimunkázáshoz, gyurmázáshoz, papírmunkához, építőjátékok, szerepjáték kellékek (a szokásos háztartási kellékek, mint pl. edények, serpenyők, kanalak, műanyag dobozok, kosárkák remek játékszerként szolgálnak), gyermekkártyák, dominók, kirakók korosztályonként válogatott képes, mese- és ifjúsági könyvek, stb.

A nagyobb gyermeknek is szüksége van pihenési időre, „kuckóra”, ahol játszhat, olvashat, zenét hallgathat, anélkül, hogy a többiekkel kölcsönösen zavarnák egymást. Néhány érdekes könyv, társasjáték, nagymozgásos játék (labda, csúszda) számukra is vonzóvá teheti a családi napköziben tartózkodást.

A kertben, szabad levegőn játszó gyermekeknek is szükségük van játékszerre, a homokozáshoz, pancsoláshoz, mozgáshoz, pl. homokozó lapátokra, vödörökre, kis biciklikre, talicskákra, labdákra, úszójátékokra.

5. Biztonság

A könnyen elmozdítható bútorokat feltétlenül rögzíteni kell, nehogy a gyermek belekapaszkodva magára rántassa.

A különböző dísz tárgyakat (vázát, virágcserepet) olyan magasra kell tenni, hogy a kisgyermek ne érhesse el.

A lámpákat úgy kell elhelyezni, hogy a gyermek se a kapcsolót, se a villanyégőt ne érhesse el.

A háztartásban lévő elektromos készülékek zsinórjának szigetelése ép legyen. Csak földelt vezetékkel ellátott berendezések használhatók. A használaton kívüli készülékek árammentességét biztosítani kell, hogy a gyermek ne tudja bekapcsolni azokat. Az elérhető konnektorokat vakdugóval kell ellátni.

A konyha a kisdetek számára a legveszélyesebb terület az égéses, forrázásos balesetek miatt. Kisgyermek konyhában felügyelet nélkül nem hagyható. A forró ételt tartalmazó edényeket úgy

kell elhelyezni, hogy ahhoz a kisgyermek semmilyen módon ne férhessenek hozzá. Meg kell akadályozni, hogy a forró felületű sütőkhöz vagy főzőlapokhoz a gyermekek hozzáérhessenek.

A csecsemőágy ráccspálcái közötti távolság maximum 8 cm lehet. A matrac mindenütt szorosan simuljon az ágy széléhez.

A kertben elhelyezett rögzített mozgásfejlesztő eszközök, játékok telepítésénél a játszótéri eszközök biztonságáról 78 /2003.(XI.27.) GKM rendeletben leírtak szerint kell eljárni.

Hinta sem az ajtófélfák között, sem a kertben nem engedhető meg a 0-4 éves korú gyermekek esetében. Négy évesnél idősebb gyermekek esetén a kertben elhelyezett hintáknál az MSZ EN 1177 szabványban leírtakat kell alkalmazni. Gondoskodni kell a hinta használatakor, hogy a felnőttek közvetlen felügyelete biztosított legyen. Használaton kívül pedig ki kell akasztani.

A játékok tárolásánál fontos szempont, hogy a kicsik ne férjenek hozzá a nagyok játékaához, mert azok veszélyesek lehetnek a számukra (pl. apró gyöngyök, stb.).

Nylon zacskóban játékot tárolni tilos.

Az erkély / terasz védőkorlátja csak függőleges osztású lehet. Az egyes elemek egymástól való távolsága 7-9 cm. A védőkorlát olyan magas legyen, hogy a gyermek akkor se eshessen ki, ha valamire feláll. A lépcsőkre alul, felül védőrács szükséges.

A mosószeret, tisztítószeret, különböző vegyszereket, gyógyszereket zárható szekrényben, lehetőleg a gyermekek által használt területen kívül kell tárolni.

A lakásban és a kertben nem lehetnek szúró és mérgező növények.

A lépcsők és a kinti lejtős részek csúszásmentesek legyenek.

A családi napközi létesítése

A családi napközi a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája, mint szolgáltatótevékenység működési engedély alapján végezhető

A működésének engedélyezésére *a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről* szóló 259/2002. (XII.18.) Kormány rendeletben továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Kormány rendeletben foglaltak az irányadóak.

A működési engedély kiadására a 331/2006.(XII.23.) Kormány rendelet értelmében a családi napközi fenntartójának székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes kijelölt települési önkormányzat jegyzője jogosult. E rendelet mellékletben felsorolt városi gyámhivatal székhelye szerinti jegyzője adja ki a működési engedélyt. Mindazokon a településeken, amelyek az adott városi gyámhivatal illetékességi területén vannak.

A családi napközi szolgáltató tevékenységet fenntartók típusai:

- települési önkormányzat
- megyei, fővárosi önkormányzat
- kisebbségi önkormányzat
- többcélú kistérségi önkormányzati társulás
- egyházi jogi személy
- közhasznú társaság
- közhasznú alapítvány
- társadalmi szervezet
- alapítvány
- közalapítvány
- gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozás
- társas vállalkozás
- központi költségvetési szerv
- nonprofit gazdasági társaságok (nonprofit-,kht., kkt, bt, kft, rt. közhasznú, vagy kiemelkedően közhasznú változata)
- szociális szövetkezet, stb.

1. A működési engedély kiadása iránti eljárás

1. A családi napközi fenntartására jogosító vállalkozói engedély kiadása

Az egyéni vállalkozásokról szóló 1990. évi V. törvény 2. § (2) alapján a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység vállalkozás keretében történő folytatását külön kormányrendelet szabályozza - 259/2002.(XII. 18.) Kormány rendelet (továbbiakban Gymr). Amennyiben tehát a családi napközi fenntartója természetes személy, úgy a működtetésre engedélyt kizárólag gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói igazolvány birtokában kaphat a 259/2002.(XII. 18.) Korm. rend. 16.§ (1) értelmében.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozás engedélyezésére a 188/1999.(XII.16.) Korm. rend. 18-20. §-ában foglaltak az irányadóak azzal az eltéréssel, hogy családi napközi esetében a működtetésre jogosító vállalkozói engedély kiadásához szociális vagy gyermekvédelmi, illetőleg közoktatási területen szerzett legalább 3 éves szakmai gyakorlat megléte nem szükséges, továbbá családi napközi esetében az engedély kiadásához nem szükséges előzetes szakmai gyakorlatot igazolni.

A vállalkozói engedély kiadása a vállalkozó székhelye szerint illetékes – kijelölt – városi vagy fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik - 188/1999.(XII.16.) Kormányrendelet értelmében.

Gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyt az a természetes személy kaphat, aki:

- az egyéni vállalkozásokról szóló 1990. évi V. tv. alapján egyébként jogosult lenne vállalkozói igazolvány megszerzésére,
- a vállalkozói engedély iránti kérelemhez csatolni kell a kérelmező három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványát, a kérelmező azon nyilatkozatát, hogy vele szemben nem állnak fenn az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. tv. 5. §. (1) a-g. pontjában foglalt kizáró okok (valamely foglalkozástól való eltiltás, nem korlátlanul felelős tagja gazdasági társaságnak, korábban kiadott vállalkozói igazolványát nem vonták vissza, adó- vám- vagy társadalombiztosítási tartozása nincs,
- a vállalkozói engedély tartalmazza a vállalkozó társadalombiztosítási azonosító jelét, adószámát, székhelye, telephelye címét, vállalkozói tevékenységének körét és formáját.

2. A családi napközi működési engedélyének kiadása

A családi napközi szolgáltatótevékenység működési engedély alapján végezhető a 259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 3. § (1) értelmében.

A működési engedély kiadásáról a fenntartó kérelmére a családi napközi szolgáltató székhelye, illetőleg telephelye szerint illetékes kijelölt városi, fővárosi kerületi jegyző a kérelem beadását követő harminc napon belül határozattal dönt - 259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 3. § (2). Telephelyen végzett szolgáltatótevékenység folytatásához külön működési engedélyt kell kérni - 259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 3. § (6).

A kérelmezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy a szolgáltató

- vérszerinti gyermeke nincs átmeneti vagy tartós nevelésben,
- kiskorú sérelmére elkövetett szándékos bűncselekmény miatt nem állt bírósági ítélet hatálya alatt,
- 7 gyermek ellátása esetén a kisegítő feladatokra állandó segítője van,
- betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén helyettesítése megoldott az alkalmassági feltételeknek megfelelő személlyel.

A működési engedély kiadása iránti kérelemhez csatolni kell:

259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 4. § (3,6,7,8)

- a szolgáltató részéről a felkészítő tanfolyam elvégzését bizonyító irat hiteles másolatát,
- a szolgáltató három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványát,
- nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy vele szemben nem állnak fenn a Gyvt.15.§-ának (8) bekezdésében meghatározott kizáró okok,
- a háziorvos igazolását arra vonatkozóan, hogy a családi napközi gondozója, és a vele egy

háztartásban élő személyek egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó kiskorúakat, és a szolgáltató érvényes egészségügyi könyvét

- a szolgáltató tevékenység célját, alapelveit, módszereit tartalmazó szakmai programot a kiegészítő szolgáltatásokkal együtt
- a szolgáltató tevékenység folytatására szolgáló épület (épületrész) használati jogcímét bizonyító okiratot,
- a fenntartó által elfogadott, a szolgáltató tevékenység során okozott kár megtérítésére vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés másolatát,
- a fenntartó adószámát,
- alapítvány, közalapítvány, a fenntartó alapító okiratát és a bírósági nyilvántartásba vételének egy hónapnál nem régebbi igazolását,
- az egyesület, az alapszabályát továbbá bírósági nyilvántartásba vételének egy hónapnál nem régebbi igazolását,
- egyházi jogi személy, az arra jogosult egyházi jogi személy egy hónapnál nem régebbi nyilatkozatát arról, hogy a szolgáltató tevékenységet egyházi fenntartásban végzik,
- gazdasági társaság, közhasznú társaság, társasági szerződés és a cégbejegyzés egy hónapnál nem régebbi igazolását,
- természetes személy, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyt,
- amennyiben a működtető vagy a szolgáltatásban közreműködő rendelkezik gyermekneveléssel kapcsolatos képzettséggel, és az azt igazoló diplomát, dokumentumot,
- a helyettesítő személynek rendelkeznie kell három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvánnyal, a felkészítő tanfolyam tanúsítványával érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal, és nyilatkoznia kell a kizáró okok nem létéről.

A családi napközi szolgáltató tevékenység folytatására szolgáló ingatlanra (ingatlanrészre) vonatkozóan az engedélyező jegyző beszerzi :

- az ÁNTSZ – a szolgáltató székhelye, illetőleg telephelye valamint területi irodájának helye szerint illetékes – városi (fővárosi kerületi) intézetének a közegészségügyi követelmények, teljesítését igazoló szakvéleményét,
- az illetékes tűzoltó parancsnokságnak a tűzvédelmi előírások, teljesítését igazoló szakvéleményét,
- az illetékes építésügyi hatóságnak az építéshatósági követelmények teljesítését igazoló szakvéleményét.

A működést engedélyező szerv a családi napközi engedélyezése esetén a szolgáltató székhelyén illetőleg telephelyén, valamint területi irodájában helyszíni szemlét tart. Nem kell a székhelyen helyszíni szemlét tartani, ha ott ellátást nem nyújtanak.

A működési engedély kiadása a 259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 5. § alapján:

A működést engedélyező szerv a szolgáltató tevékenységet engedélyezi, ha

- a kérelem és mellékletei megfelelnek a jogszabályban foglaltaknak,
- a tárgyi és személyi feltételek megfelelnek a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek,
- nem állami fenntartónak nincs köztartozása,
- a családi napközi a szolgáltató tevékenység folytatására szolgáló ingatlan (ingatlanrész) alkalmas a gyermekek ellátására.

A működési engedélyben fel kell tüntetni a 259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 6. § szerint:

- a fenntartó nevét, székhelyét,
- a szolgáltató tevékenység típusát és formáját,
- az ellátási területet,
- az ellátás kezdő időpontját,
- a családi napközi férőhelyszámát,
- a szolgáltató illetve telephely ágazati azonosítóját,
- határozott, vagy határozatlan időre adták ki,
- a szolgáltatás tevékenységet végző személy (személyek) nevét,

Amennyiben a fentiekben felsorolt adatokban változás következik be, úgy azt a vállalkozónak 15 napon belül be kell jelentenie az engedélyt kiadó jegyzőnek.

Amennyiben a családi napközi tevékenysége, székhelye, telephelye bármely, a működési engedély szempontjából jelentőséggel bíró jellemzője megváltozik, a működési engedélyt - az új körülményeknek, tényeknek megfelelően - ismételten kérelmezni kell.

A fenntartó, működtető köteles kérni a működési engedély módosítását, ha a családi napközi fenntartójának, működtetőjének a neve, székhelye, ellátási területe, férőhelyek száma megváltozik. [259/2002. (XII.18.) Korm. rend. 8. §].

Ha az engedélyező szerv engedély nélkül működő családi napköziről szerez tudomást, kötelezi a fenntartót a szolgáltató tevékenység abbahagyására, ha a gyermekek elhelyezésére szolgáló épület állaga vagy a szolgáltató működése a gyermekek életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti, illetve a gyermekek más alkotmányos jogait súlyosan sérti. Más esetekben felszólítja a fenntartót, hogy 30 napon belül kérelmezze a családi napközi működési engedély kiadását. Amennyiben a fenntartó a felszólításnak nem tesz eleget - eltiltható a tevékenység gyakorlásától. [259/2002. (XII.18.) Korm. rend. 9. §].

Az engedélyező a működési engedély kiadásáról tájékoztatja, :

- a fenntartót,
- a szakhatóságokat (ÁNTSZ, tűzoltó, építési hatóságok),
- a település jegyzőjét, ahol az ellátás t nyújtják,
- Magyar Államkincstár illetékes Igazgatóságát,
- az illetékes Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalát,
- az illetékes gyermekjogi képviselőt.

2. Nyilvántartásba vétel

A kijelölt önkormányzat jegyzője nyilvántartásba veszi azokat a családi napköziket, melyekre a vonatkozó jogszabályok szerint működési engedélyt adott ki.

A nyilvántartásba vétel érdeke a vállalkozónak, az önkormányzatnak, a szülőknek:

- működési keretet biztosít a vállalkozásnak, a szülők és más igénybevevők (pl. munkahelyek) felé igazolja a szolgáltatás hitelességét, segíti a megismertetését,
- a nyilvántartás egyben jelzi, hogy megfelelő feltételek között, ellenőrzötten működik a családi napközi,
- az önkormányzat a nyilvántartás alapján tudja azt ajánlani a szülőknek.

A nyilvántartásba vételre a - 226/2006.(XI.20.) Kormány rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról - az irányadó.

1. Ágazati azonosító

Az ágazati azonosító az engedélyes egységes azonosító jele.

Az ágazati azonosítót a működést engedélyező szerv a működési engedélyben történő feltüntetéssel adja ki.

Az ágazati azonosítót engedélyesenként kell kiadni. A telephely számára önálló ágazati azonosítót kell kiadni. Szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatást egyaránt nyújtó engedélyesnek egy ágazati azonosítót kell kiadni.

A működést engedélyező szerv az ágazati azonosítót a Foglalkoztatási és Szociális Hivaltól (a továbbiakban: Hivatal) a rendelet 1. számú melléklet szerinti adatok továbbításával kéri meg.

A Hivatal az ágazati azonosítót a működést engedélyező szerv kérelmének beérkezését követő három munkanapon belül - a rendelet 2. számú melléklet szerint - képi és küldi meg a működést engedélyező szervnek.

Az ágazati azonosító megkérése és megküldése elektronikus úton, az engedélyesek országos nyilvántartásának (a továbbiakban: országos nyilvántartás) elektronikus rendszerén keresztül történik.

A megszűnt engedélyes ágazati azonosítója másik engedélyesnek nem adható ki.

Amennyiben az engedélyes már rendelkezik ágazati azonosítóval, azt valamennyi, a működési, illetve a normatív állami hozzájárulás igénylésével kapcsolatos ügyben a hatóságnak benyújtott, az eljárást megindító kérelmen, illetve a hatósági döntésben, az e rendelet szerinti, illetve más, statisztikai célú adatszolgáltatáson fel kell tüntetni.

A telephely ágazati azonosítóját megelőzően a székhely ágazati azonosítóját is fel kell tüntetni.

2. Országos nyilvántartás általános szabályai

Az országos nyilvántartás része a Gyvt. 137. §-ának (3) bekezdése szerinti nyilvántartás (a továbbiakban együtt: intézményi nyilvántartás), valamint az Szt. 20/B. §-a szerinti országos jelentési rendszer.

Az országos nyilvántartás adatait a Hivatal egységes adatbázisban kezeli.

Az országos nyilvántartás nem minősül hatósági nyilvántartásnak.

Az országos nyilvántartás a fenntartó, illetve az engedélyes önkéntes adatszolgáltatása alapján további közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokat is tartalmazhat.

Az engedélyes az országos nyilvántartásba a működés engedélyezésekor a 9. § szerint történő adatrögzítéssel kerül felvételre.

Az országos nyilvántartásból az engedélyest törölni kell, ha ideiglenes vagy határozott idejű működési engedélye valamennyi általa nyújtott szolgáltatásra lejárt és új működési engedélyt a részére nem adtak ki, a működési engedélyét valamennyi általa nyújtott szolgáltatásra vonatkozóan visszavonták a Gymr. 10. § (1) bekezdés.

A törölt engedélyes természetes személy fenntartójának nevét, székhelyét, valamint adószámát törölni, az egyéb adatokat archiválni kell. A törlést és az archiválást a Hivatal hajtja végre a működési engedély lejártát, illetve a működési engedély visszavonására vonatkozó adatok rögzítését követő harminc munkanapon belül.

Az országos nyilvántartás adatai - az adószámok kivételével - elektronikus úton bárki számára

hozzáférhetőek.

A Hivatal az országos nyilvántartás adatait egyedi azonosításra alkalmas módon, statisztikai célra átadja a Központi Statisztikai Hivatalnak.

3. Intézményi nyilvántartás

Az intézményi nyilvántartás engedélyesenként tartalmazza a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység esetén a rendelet 4. számú melléklete szerinti adatokat.

Az első fokon eljáró működést engedélyező szerv az intézményi nyilvántartás adatait az általa közvetlenül elérhető nyilvántartásban a működési engedélyt kiadó, módosító, ismételten kiadó vagy visszavonó határozat jogerőre emelkedését követő öt munkanapon belül rögzíti, ha a határozat első fokon jogerőre emelkedett.

Az iratok hozzá történő visszaérkezését követő öt munkanapon belül rögzíti, ha a határozat másodfokon emelkedett jogerőre, vagy ha a határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, illetve a felügyeleti szerv megváltoztatta, megsemmisítette.

Ha a működést engedélyező szerv az intézményi nyilvántartásban hibás vagy hiányos adatot észlel, azt soron kívül kijavítja, kiegészíti, illetve törli. Ha a Hivatal, a fenntartó vagy az engedélyes ilyen adatot észlel, nyolc napon belül értesíti a működést engedélyező szervet.

3. Ellátási szerződés

A gyermekek napközbeni ellátása a települési önkormányzatok gyermekjóléti alapellátási kötelezettsége. Ezt a feladatot az önkormányzat elláthatja saját intézményei által, állami, vagy nem állami szervvel kötött ellátási szerződés útján, de biztosíthatja a kettő kombinációjával, önkormányzati társulásban és többcélú kistérségi társulásban is.

A helyi önkormányzat képviselő-testülete az ellátási szerződés megkötését, módosítását, illetve annak megszüntetését nem ruházhatja át.

Az ellátási szerződés létrejöttét a helyben szokásos módon közzé kell tenni. (Gyvt. 97. §)

A feladatellátást tartalmazó ellátási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg, azonban *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 121.§-a alapján* az ellátási szerződést írásba kell foglalni.

Az ellátási szerződésnek tartalmaznia kell:

- a szolgáltatást végző jogállása szerinti bírósági bejegyzés, illetve a szociális tevékenységet végző egyéni és társas vállalkozó tevékenységére vonatkozó hatósági engedély adatait,
- az ellátás formáját, az ellátásban részesítendőek körét, számát,
- a szolgáltatást végző nyilatkozatát a szakmai követelmények, nyilvántartási kötelezettségek ismeretére és betartására vonatkozóan,
- a szolgáltatásért fizetendő díj mértékét és annak átutalására vonatkozó kikötéseket,
- a szerződésszegés esetén a szolgáltatás folyamatos biztosítására, valamint a kártérítés mértékére vonatkozó kikötéseket,
- a szerződés felbontásának hónapokban meghatározott idejét,
- az ellátás igénybevételeéről tájékoztatási, értesítési kötelezettség,

- a szolgáltatást végző nem állami szerv nyilatkozatát a nyilvántartási kötelezettség, az adatkezelés és az adatvédelem szabályainak ismeretére és betartására vonatkozóan,
- a panaszok érvényesítésének rendjét, az önkormányzat tájékoztatásának formáját, a panaszok kivizsgálására vonatkozó megállapodást,
- az önkormányzat részére beszámolási, tájékoztatási mód, forma, gyakoriság (évente legalább egyszer)
- adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének módját,
- az ellátási szerződés alapján végzett feladat ellátásához kapcsolódóan a szolgáltatásért járó ellenérték összegét,
- az ellenérték megfizetésével kapcsolatos eljárási kérdéseket, határidőket,
- az ellenértékkel történő elszámolással kapcsolatos kötelezettséget.

4. A szolgáltatás igénybevételeéről szóló megállapodás

Megállapodást kell kötni a szülővel gyermeke ellátásáról.

Ha a szolgáltatás igénybevétele nem hatósági határozat alapján történik, a gyermek törvényes képviselője és a működtető - az ellátás kezdetétől számított 15 napon belül – megállapodást köt, amely tartalmazza:

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az ellátás időtartamát,
- a nyújtott szolgáltatásokat,
- a térítési díj fizetésére kötelezett személy nevét, lakcímét,
- a személyi térítési díj összegét,
- az ellátás megszűnésére vonatkozó szabályokat.

[259/2002.(XII.18.) Korm. rend. 13. § (1)].

5. A családi napközi ellenőrzése

A működést engedélyező szerv évente legalább egy alkalommal, jogszabályban rögzített kötelezettségként ellenőrzi a családi napközi tevékenységét, működését.

A helyszíni ellenőrzésnek különösen ki kell terjednie a működési engedélyben, a jogszabályban foglaltak betartására, különösen a személyi és tárgyi feltételekre, az ellátottak elhelyezésére, a szakmai követelmények érvényesülésére, a személyi térítési díjak megállapításának jogszerűségére, a szakmai kár megtérítésére vonatkozó felelősségbiztosítási szerződés meglétére. Soron kívüli helyszíni ellenőrzést tart, ha tudomására jut, hogy a gyermekek elhelyezésére szolgáló épületek állaga, vagy a szolgáltató működése a gyermekek életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, illetve más alkotmányos jogait sérti.

Az engedélyező szerv hiányosságot észlel, felszólítja a fenntartót a hiányosságok 60 napon belül történő megszüntetésére.

Az ellenőrzésbe a települési önkormányzat jegyzője bevonhatja a gyermekellátásban jártas, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező egyéb szakembereket, akik helyszíni látogatással (megfigyeléssel, a dokumentáció áttekintésével), a szülőkkel és az ellátóval folytatott beszélgetéssel győződnek meg a családi napközi megfeleléséről.

A megyei, fővárosi gyámhivatal legalább négyévente ellenőrzi a szolgáltatók szakmai munkáját. A szolgáltató tevékenység ellenőrzésébe bevonja a gyermekek napközbeni ellátásának szakértőit. Ha szabálysértést észlel, jelzéssel él a fenntartó felé és egyidejűleg értesíti a működést engedélyező szervet.

Ha más ellenőrző hatóság észlel hiányosságot, akkor jelzi ezt az engedélyező szervnek, aki a megfelelő intézkedéseket megteszi.

[259/2002. (XII.18.) Korm. rend. 14-15. §]

Az illetékes ÁNTSZ, és a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség is ellenőrzést tarthat, melyben meggyőződik a higiéniai viszonyokról és a felhasznált alapanyagok megfelelőségéről.

6. A vállalkozói engedély visszavonása

Az engedélyt a jegyző visszavonhatja, ha

- a családi napközi az engedélyezés alapjául szolgáló feltételeknek nem felel meg,
- ha az engedélyező szerv hiányosságot észlel, a működési engedélyt visszavonja, és kötelezi a fenntartót a szolgáltató tevékenység abbahagyására.
- ha a tevékenység a jogszabályi feltételeknek nem felel meg, és a családi napközi fenntartója a megjelölt határidőig nem intézkedik a szabályszerű működés helyreállításáról.

7. A nem állami fenntartásban végzett szolgáltatótevékenység normatív állami hozzájárulása

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS

Az Országgyűlés a külön törvényben meghatározott szociális, közoktatási, felsőoktatási, kulturális közfeladatot (a továbbiakban: humánszolgáltatások) ellátó intézményt fenntartó egyházi jogi személy, társadalmi szervezet, alapítvány, közalapítvány, országos kisebbségi önkormányzat, közhasznú társaság, nonprofit gazdasági társaság, gazdasági társaság és a humánszolgáltatást alaptevékenységként végző, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó (a továbbiakban együtt: nem állami intézmény fenntartója) részére működési és fenntartási célú normatív és egyéb hozzájárulást állapít meg a következők szerint:

h)A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézmény nem állami fenntartóját normatív hozzájárulás és támogatás illeti meg – figyelemmel az i) pontban foglaltakra – a helyi önkormányzatok e törvény 3. számú mellékletének 14. pontjaiban, továbbá 8. számú melléklete II. részének 3. pontjában megállapított támogatásaival azonos jogcímen, összegben és feltételek mellett.

i) A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézményt fenntartó gazdasági társaságot – ide nem értve a nonprofit gazdasági társaságot –, és az e bekezdésben meghatározott egyéni vállalkozót a h) pont szerinti normatíva 30%-ának megfelelő hozzájárulás illeti meg.

A nem állami fenntartásban végzett szolgáltatótevékenység normatív állami hozzájárulásának igénylésére, folyósítására, elszámolására, valamint a kamatok megállapítására az

188/1999.(XII.16.) Korm. rend. (továbbiakban Szmr.) 21-22/E. §-ában foglaltakat kell alkalmazni,

- a normatív állami hozzájárulást a szolgáltató székhelye, telephelye, illetve működtető székhelye szerint illetékes Államkincstár állapítja meg és folyósítja,
- az igénybejelentés az 188/1999.(XII.16.) Korm. rend 2. számú melléklete alapján történik,
- a működést engedélyező szerv a gyermekjóléti szolgáltatótevékenység folytatásáról szóló igazolást külön kérelemre a 3. számú melléklet alapján állítja ki.

[259/2002. (XII.18.) Korm. rend. 17. §]

A feladatellátásért járó állami támogatás mellett a többcélú kistérségi társulások részére az állam a térségi szinten ellátott feladatot az éves költségvetésben meghatározott mértékű célzott állami támogatás folyósításával is támogathatja.

A többcélú kistérségi társulások akkor vehetik igénybe a célzott költségvetési támogatást, amennyiben a kistérség a költségvetési törvényben előírt részén biztosított a feladatellátás. A feladatellátás megvalósulhat a kistérség, vagy valamelyik kistérségi települési önkormányzat által fenntartott intézmény útján, de teljesíthető a nem állami fenntartású családi napközikkal a Gyvt. 97.§-a szerinti ellátási szerződések megkötése útján is.

8. A családi napközi megszűnik

A családi napközi működési engedély visszavonása

A működést engedélyező szerv a működési engedélyt visszavonhatja, ha

- a szolgáltató a tevékenységével felhagy,
- a fenntartó jogutód nélkül megszűnik,
- a fenntartó természetes személy meghal, vagy cselekvőképességét kizáró illetőleg korlátozó gondnokság alá helyezik, kivéve, ha örököse vagy törvényes képviselője vállalkozói engedélyt kap és a fenntartó helyébe lép,
- a fenntartó/működtető gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyét visszavonják,
- a normatív állami hozzájárulást igénybe vevő nem állami fenntartó a tevékenységével akkor hagyhat fel, ha ezt a szándékát közli az ellátottak törvényes képviselőjével, valamint a működést engedélyező szervvel. A működés megszüntetésére a gyermekek napközbeni ellátása esetén a közlés időpontjától számított három hónap az irányadó.
- ellátási szerződés alapján végzett szolgáltatótevékenység megszüntetése a szerződésben foglaltak szerint történik.
- engedély nélkül végzett szolgáltatótevékenység működési engedélye iránti kérelmet a fenntartó 30 napon belül ne nyújtja be.

[259/2002. (XII.18.) Korm. rend. 10-12. §]

A gondozás - és nevelés alapelvei és feladatai a családi napköziben

A családi napközi abban a vonatkozásában is egyedülálló a napközbeni gyermekellátás intézményei között, hogy az ellátást nyújtó személy otthonában is működhet.

Ennek a speciális helyzetnek a kezelése nem mindig könnyű: az otthon és a munkahely azonossága, a családtagoknak az anya munkájába való esetenként az elfogadhatónál nagyobb mértékben történő bevonódása problémát okozhat. Különösen a saját gyermekek érintettek, akiknek otthonukban kell édesanyjuk figyelmén, törődésén, szeretetén osztozniuk más - számukra idegen gyermekekkel.

Kisebb-nagyobb nehézséget okozhat az is, hogy a család légkörének, szellemiségének megőrzésével, de nem másokra erőltetésével elfogadják az egyes családok egymástól többé-kevésbé eltérő értékrendjét, az ebből fakadó életvitelbeli különbségeket.

A különböző életkorú gyermekek együttnevelése természetes, de körültekintő szervezést igénylő feladat.

1. Alapelvek

1.1. A szülőkkel való kapcsolat

1.1.1. A szülők elsődleges szerepét elismerő együttműködés fontossága

Az ellátást nyújtó személy és a családi napközibe járó gyermekek szülei között elengedhetetlen a kölcsönös tisztelet és bizalom, megbecsülésen alapuló partnerkapcsolat kialakulása a gyerekek jó közérzete és harmonikus fejlődése érdekében.

Az ellátást nyújtó személy a gyermek gondozása-nevelése során figyelembe veszi az otthon kialakult szokásokat, a jellegzetes reakciókat, a gyermek érdeklődését. Elismeri a szülő elsődleges szerepét és befolyását a gyermek fejlődésére. A szülő kívánságainak megfelelően jár el, ha az nem szorítja háttérbe a családi napközibe járó többi gyermek érdekét és nem ellenkezik az ellátást nyújtó személy szakmai tudásával, meggyőződésével és a családi napközi szakmai módszertani elveivel. Minden olyan esetben, amikor el kell térni a szülő kívánalmaitól, olyan megoldást kell találni, amelyet a szülő is elfogad és helyesel.

Az ellátást nyújtó személy a családi napközibe járó gyermekek szüleit támogatja abban, hogy igényeik és lehetőségeik szerint vegyenek részt a napközi életében. Támogassa a szülők közt spontán módon is alakuló kapcsolatok erősödését, olyan társas összejövetelek szervezését, ahol közösen beszélhetik meg a gyermek nevelésével kapcsolatos tapasztalatokat és gondolatokat.

1.2. Az ellátónak a családi napközibe járó gyermekekkel való kapcsolata

1.2.1. A gondozás és nevelés egysége

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az ellátást nyújtó személy kitüntetett jelentőséget tulajdonít - különösen a csecsemők és kisgyermekes esetében - a gondozási műveleteknek. Törekszik arra, hogy az etetés, az öltöztetés, a pelenkacsere naponta többször ismétlődő, apró eseménye örömteli legyen a gyermek számára. Figyelembe veszi a gyermek igényét, ízlését, jó hangulatot teremt, a kölcsönös bizalmon alapuló meghitt kapcsolat kialakulása érdekében.

Az idősebb, önkiszolgálásban már jártas gyermekekénél sem szorul háttérbe a gyermek jó fizikai közérzetéről való gondoskodás. Ez megnyilvánul abban, ahogyan az ellátást nyújtó személy törődik az önállóan öltöző gyermekek rendezett öltözkéivel, külső megjelenésével, a kultúrhigiénés és más viselkedési szokások betartásával, az étkezéseknél figyelembe veszi étvágyukat, egyéni ízlésüket.

A nagyobb gyermek már szeret tevékenykedni, jártas az önkiszolgálásban. A felnőttnek tudnia kell, hogy az erre való igény és képesség az egyes területeken más és más mértékű, ráadásul a gyermek fizikai és pszichés állapotától függően változó. A gyermek dicséretnek veszi, ha az ellátást nyújtó személy időnként feladatokkal bízta meg őt, azonban csak szabad akaratából vehet részt a családi napközi működésével kapcsolatos feladatok végzésében. A kisebb gyermekek felügyeletét, ellátását rábízni tilos.

A gyermekek életkorának emelkedésével egyre nagyobb szerepet játszik a kapcsolatok alakulásában a gondozási időn kívüli együttlét: az éneklés, mondókázás, verselés, mesélés, a gyermek játéka és más tevékenységének figyelemmel kísérése és támogatása, esetenként segítése vagy az azokban való részvétel, valamint a kötetlen beszélgetés.

1.2.2. Az egyéni bánásmód

A családi napközibe járó gyermekek jó közérzetének, harmonikus testi-telki fejlődésének alapfeltétele, hogy az ellátást nyújtó személy törekedjen a rábízott gyermekek megismerésére, egyéni igényeik, tulajdonságaik felismerésére, jelzéseik, reakciók, megnyilvánulásaik megértésére, és mindezeket figyelembe véve gondoskodjék róluk.

Tartsa tiszteletben a gyermek egyéni fejlődési ritmusát, ne sűrgesse, hanem a megfelelő környezet kialakításával és a gyermek fejlettségi szintjéhez igazodó bánásmóddal segítse elő a fejlődést.

A családi napközibe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását, akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a szokottól, nehezen elfogadható.

Az ellátást nyújtó személy tartsa tiszteletben, fogadja el a gyermek vallási, világnézeti, etnikai stb. hovatartozását és segítse őt e szerint élni.

Az egyéni bánásmód segítse elő a gyermekek egymással való harmonikus kapcsolatának, az egymás iránti empátiának, elfogadásnak és megértésnek a fejlődését is.

1.2.3. A más nemzethez/etnikumhoz tartozás tiszteletben tartása

A családi napköziben is szükséges, hogy a gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségeinek megfelelő segítséget kapjon identitástudata kialakulásához, fejlődéséhez, saját kultúrájához kapcsolódó hagyományok követéséhez. Kapjon lehetőséget arra, hogy más kultúrát is megismerjen és tiszteljen.

1.2.4. Állandóság és rendszeresség

A csecsemő és kisgyermek tájékozódásának, jó szokásai kialakulásának alapja, hogy a vele kapcsolatos események megszokott helyen, időben és sorrendben történjenek. Az idősebb óvódás vagy iskoláskorú gyermek számára is megkönnyíti a beilleszkedést, és megalapozza a biztonságérzetét a mindennapos események, az étkezés, a játék, a tanulás stb. rendje.

1.2.5. Az aktivitás és önállóság támogatása

Az a gyermek, akinek szeretetteljes a kapcsolata a szüleivel és azzal a felnőttel, akinek gondoskodására van bízva, örömmel foglalja el magát, változatosan és elmélyülten játszik, tevékenykedik. Ahhoz, hogy tudjon eleget mozogni és játszani, nyugodt környezetre, biztonságos, tágas játszóhelyre és korának, érdeklődésének megfelelő tevékenységekre ösztönző játékokra van szüksége. Az önállóság és az aktivitás tekintetében jelentős különbségek vannak a gyermekek között. Egy gyermek esetében az önállóság és az aktivitás, különböző mértékű lehet az egyes tevékenységekhez kapcsolódóan, továbbá a fizikai és a pszichés állapottól függően is változhat.

Iskolás korban önállóság tekintetében lényegesen nagyobb különbségek lehetnek az egyes gyermekek között, mint az iskolás kor előtti életszakaszban: előfordulhatnak olyan élethelyzetek is, amikor a felnőtt nincs is jelen (pl. a gyermek egyedül közlekedik). Ezen helyzetek kezelésében rendkívül fontos a szülőkkel való egyeztetés, illetve a szülő kéréseihez való alkalmazkodás. Az ellátást nyújtó személynek tisztában kell lennie azzal, hogy egyes helyzetek fokozott veszélyforrások lehetnek, ezért a feltételek megteremtését és ellenőrzését kiemelt gondossággal szükséges végezni.

Az ellátást nyújtó személy nem adhat nagyobb önállóságot a gyermeknek, mint a szülő, de azokban az esetekben, melyekben a gyermek kompetenciáját nem tartja elegendőnek a helyzet kezeléséhez, kevesebbet igen. (Különösen fontos ez azokban a helyzetekben, melyekben a felnőtt nincs jelen, pl. iskolások hazamenetele).

1.2.6. A gyermek elfogadása és személyiségének megbecsülése

Ahhoz, hogy a gyermek bízzon a felnőttben és elfogadja irányítását, éreznie kell őszinte érdeklődését, figyelmét, megbecsülését. Az ellátást nyújtó személy tekintse a gyermeket partnernek, ismerje és ismerje el a gyermek kompetenciáját és nyújtson számára ehhez igazodó választási és döntési lehetőséget. Együttműködésére, belátására építve pozitív példát nyújtva érje

el, hogy a gyermek az együttélés alapvető viselkedési szabályait megtartsa. Ehhez a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív érzelmi töltés és megértés jellemezze. Különös jelentősége van ennek azoknak a gyermekeknek a vonatkozásában, akik vallási vagy nemzetiségi hovatartozásukat tekintve vagy fizikai és mentális adottságaikat illetően lényegesen különböznek a családi napközibe járóktól, esetleg sérültek, tartósan fogyatékkal élők. A fenyegetés, megfélemlítés, megszegényítés, a gyermek félelmeinek, érzékenységének semmibevevése aláássa a gyermek felnőttbe vetett bizalmát, rombolja a nevelés hatékonyságát.

A családi napközi működtetője soha ne üssön meg gyermeket, és magatartásával hasson oda, hogy más se tegye azt meg.

1.2.7. A pozitívumokra támaszkodás

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

1.2.8. A nevelő hatások egységessége

A gyermekkel foglalkozó felnőttek a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

1.2.9. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása

Segíti az alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

2. Az ellátást nyújtó személy feladatai a gyermek gondozása - nevelése során

2.1. A gyermekek beszoktatása a családi napközibe

Minden kisgyermek számára komoly lelki megrázkódtatást jelent, ha édesanyjától hosszabb-rövidebb időre el kell válnia. Így van ez akkor is, ha a gyermek családi napközibe kerül. Ezért fontos, hogy az ellátó személy adjon lehetőséget a fokozatos beszoktatásra. Jó, ha a szülővel meg tudja beszélni, hogy az első napokban segítse ő is gyermeke beilleszkedését. Legyen ott vele, együtt ismerkedjenek az új hellyel, a gyermekekkel és az ellátó személlyel. Meséljen sokat el a gyermek addigi életéről, szokásairól. Mondja el, hogyan és mit szeret enni, hogyan és mivel szokott elaludni, mivel szeret játszani, mit tud már egyedül elvégezni. Mutassa meg a szülő, hogyan pelenkázza be gyermekét, hogyan eteti, hogyan altatja.

Az első napokban csak egy-két órát töltsenek a családi napköziben. Később már tízóraizzon vagy ebédeljen ott a gyermek, de kb. csak az első hét végén fektesse le őt először a mama a családi napköziben. A második héten, ha már a kisgyermek barátságos az ellátó személlyel, elfogad tőle ételt és játszanak már együtt, akkor a mama eleinte rövid, majd egyre hosszabb időre eltávozhat. Soha ne csapja be azonban a gyermekét, ne "szökjön" meg tőle, még akkor sem, ha így a sírást

szeretné elkerülni. Lehet, hogy sírni fog a gyermek a búcsúzkodásnál, de legalább nem érzi becsapottnak magát, ha nem találja a mamáját. Általában a beszoktatás második hetében a gyermekek már vannak olyan jó kapcsolatban az ellátó személlyel, hogy az rövid időn belül meg tudja vigasztalni őket. "Beszokottnak" akkor tekinthető egy gyermek, ha már hevesebb, vagy hosszabb ideig tartó sírás nélkül válik el a szüleitől. Napközben jókedvűen játszik, jó étvággal eszik, elfogadja társai és az ellátó személy közeledését.

Nem könnyű az új környezet megszokása az óvadás és az iskoláskorú gyermekeknek sem, bár lehet, hogy ők kevésbé látványosan nyilvánítják ki ezzel kapcsolatos érzéseiket. Az ő számukra is lehetőséget kell biztosítani arra, hogy fokozatosan, ha mód van rá, édesanyjuk vagy édesapjuk jelenlétében barátkozzanak meg az ellátást nyújtó személlyel, a gyermekekkel és a tárgyi környezettel.

2.2. A gyermekek napirendje

Az ellátást nyújtó személy úgy szervezze meg a napi tevékenységét, hogy az igazodjék a gyermekek igényeihez, szükségleteihez, ami megteremti a biztonságot, a kiszámíthatóságot, az aktivitást és az önállósodást. Ugyanakkor legyen kellően rugalmas, hogy lehetőséget adjon a változó igények, az alkalmi lehetőségek kihasználására. Várakozás, zavar és sürgetés nélkül biztosítson átmenetet az egyes tevékenységek között. A gyerekek szeretik, ha az étkezés, az ebéd utáni pihenő, a mese, a játék megközelíthetően azonos időben van minden nap.

Az iskolások napirendjének rugalmasan kell alkalmazkodnia a tanítás befejeződéséhez, a délutáni iskolai programokhoz, más különórákhoz, biztosítani kell a szabadlevegőn tartózkodást, a pihenést, a tanulást, a játékot. A napirend megtervezésébe az ellátást nyújtó személy vonja be a gyermekeket, mert az segíti az időbeosztás, az idővel való gazdálkodás megtanulását.

A követhetőség érdekében az ellátást nyújtó személy készítsen egy minta-napirendet, mely kifüggesztve tájékoztatja a családokat a családi napközi rendjéről.

2.2.1. Szobatisztaságra nevelés, WC használat

Az ellátást nyújtó személy figyeljen arra, hogy a pelenkázás, biliztetés, WC használat a gyermek fejlettségének megfelelően történjen. A pelenkás gyermeket minden étkezés előtt, illetve szükség szerint kell tisztába tenni. A gyermek ölbe vétele előtt gondosan elő kell készíteni a szükséges kellékeket (pelenka, melegvíz, krém). Ezeket úgy kell elhelyezni, hogy a gyermekek ne férjenek hozzá.

A tisztába tevés alatt a gyermekkel az ellátást nyújtó személy viselkedjék barátságosan. Vonja be őt a műveletekbe. A tevékenységet finom mozdulatokkal végezze, fájdalmat, kényelmetlenséget semmiképpen ne okozzon nekik. A pelenkázás után fertőtlenítsse le az asztal felületét. Minden alkalommal mosson kezet ő is és a gyermek is.

A szobatisztaságra nevelés menetét a szülőkkel közösen tervezze meg, amikor a gyermek már hajlandóságot mutat az önállósodásra. kb. 2-2,5 éves korban, ha egy-egy alkalommal tisztázásnál száraz a gyermek pelenkája, vagy ő kéri a bilit, rövid időre ültesse rá. Maradjon mellette, míg a

gyermek a szükségletét végzi, de semmiképpen ne adjon ennivalót vagy játékot a kezébe. Dicsérje meg, ha sikerül a művelet, de ne marasztalja el sikertelenség esetén. Ha már volt néhány sikeres próbálkozás és néhány óra után is száraz a gyermek pelenkája, akkor egy-egy délelőtti tölthet már bugyiban. Időnként tapintatosan fel lehet ajánlani számára a bili vagy WC használatát, de nem szabad őt erőltetni, vagy hosszú ideig a bilin ültetni.

Kényelmes eszközök, ruházat (gyermekméretű WC ülőke, dobogó, vállon gombolós nadrág) biztosításával segítheti a gyermek szobatisztává válását.

Az óvodás, iskolás gyermekek számára már fontos az intimitás. Az ellátást nyújtó személy hasson oda, hogy a gyermekek is tartsák azt tiszteletben.

A WC-t önállóan használó gyermekeknél esetlegesen jelentkező nehézségek (pl. székrekedés) észrevétele és megoldásának segítése fontos feladata a szolgáltatónak.

2.2.3. Mosakodás

Pelenkázás, WC és bili használat után az ellátást nyújtó személy minden alkalommal mosasson kezet a gyermekekkel. Ehhez biztosítsa számukra a szappant, a folyó melegvizet, minden gyermek számára külön törölközőt. Minden gyermeknek legyen külön fésűje, a már fogat mosóknak pedig saját fogkeféje, fogmosó pohara és fogkrémje.

Ezek az eszközök a gyermekek számára könnyen hozzáférhetők és esztétikusak legyenek. Jó, ha van a tisztálkodó- vagy más helyen egy olyan nagyságú tükör, amiben a gyermekek a teljes alakjukat látják. Ez segít az énkép kialakulásában. Az óvodás korúak már többnyire önállóan mosakodnak és fésülködnek, de esetenként szükségük lehet a felnőtt segítségére. Az iskolásoknál a felnőtt feladata elsősorban az ellenőrzés.

2.2.4. Öltözködés

Az ellátást nyújtó személy biztosítson megfelelő helyet és időt az öltözködésre a gyermekek számára.

A kisebbeket - a gyermek közreműködését kérve és elfogadva - ő maga öltöztesse fel a pelenkázó asztalon. A nagyobbakat - akik már önállósodni próbálnak - kis székre, padra vagy földre tett matracra ültesse, ahol kényelmesen próbálkozhatnak az egyes ruhadarabok felvételével. Semmiképpen ne sűrgesse őket, hiszen a begyakorláshoz sok idő kell, de gyakori dicsérettel ösztönözze őket a sikerre.

Az ellátást nyújtó személy beszélje meg a szülőkkel, hogy a gyermekekre önállósodást segítő ruházatot adjanak. A helyes öltözködés nemcsak az időjárás változásai ellen véd, hanem fejleszti a gyermek ízlését, esztétikai érzékét.

2.2.5. Alvás, pihenés

A gyermekeknek életkoruk és egyéni igényeik szerint van szükségük a pihenésre. A bölcsődés és óvodás korú gyermekeknek biztosítson az ellátást nyújtó személy külön fekhelyet és igény

szerint délelőtti, délutáni alvási lehetőséget. A kicsik mély, a biztonságosan járni tudó gyermekek heverőszerű ágyakban aludjanak. Az ágyakon a rácsávolság 8 cm-nél nagyobb nem lehet. Az ágyak egymástól karnyújtásnyira legyenek, hogy a gyermekek ne zavarják egymást a pihenésben. Ezáltal csökken a légzőszervi megbetegedések terjedése is. Ha mód van rá, a gyermekek - 5°C-ig aludjanak kint a szabad levegőn, megfelelő ruházatba felöltöztetve.

A kisiskolás is igényelheti a csendes pihenőt, az első osztályosok ősszel az alvást is. Erre lehetőséget kell biztosítani.

2.2.6. Levegőzés

A gyermekek számára igen lényeges, hogy minél több időt töltsenek a tiszta, szabad levegőn. Amennyiben a családi napközinek nincs saját kertje, a gyermekek szabadban való játékának színtere a játszótér. A levegőzésre jó lehetőség a séta, esetenként kisebb vásárlásokkal egybekötve. A családi napközi területén kívüli levegőztetéshez kérni kell a szülők írásbeli hozzájárulását. Ezek a programok nagyobb balesetveszélyt rejtnek magukban, így a gyermekek fokozottabb felügyelete indokolt.

A szabad levegőn tartózkodás másik formája a szabadban történő alvás. A levegőzés időpontját, mértékét a gyermekek igényeinek, az évszaknak és az időjárási viszonyoknak megfelelően kell megválasztani.

A levegőztetés csak kánikulában vagy esőzés, erős havazás, nagy erejű szél, sűrű köd vagy - 5°C esetén mellőzhető.

A napfény káros hatása és a kisgyermekek bőrének érzékenysége miatt fokozott figyelmet kell fordítani az erős napsugárzás elleni védekezésre. Három éven aluli kisgyermekek esetében 15-ös faktorszámú naptej használata javasolt. Fokozottan ügyelni kell arra, hogy: 11-15 óra között ne érje a gyerekeket közvetlen sugárzás. A gyermekek bőrének és érzékenységének megfelelő fényvédő krémet használjanak. Az erős napfénytől védjük a gyermekek fejét sapka, kendő, testüket trikó, kising használatával. Javasolt a réteges, kényelmes a szabad mozgást segítő esztétikus öltözk.

2.3. Étkezés

A gyermekek táplálása is mindig az életkori sajátosságaiknak és egyéni igényeiknek megfelelően történjen. A napirend tegye lehetővé, hogy minden gyermek nyugodt körülmények között étkezhessen.

A csecsemőket ölben etesse az ellátást nyújtó személy, a gyermek kezét, karját is szabadon kell hagyni. Fekve etetni, itatni soha nem szabad a gyermeket. A nagyobb gyermekek már kis csoportokban ülhetnek az asztalhoz, ha már egyedül le tudnak ülni, illetve fel tudnak állni, és az ételadagjuk nagy részét önállóan el tudják fogyasztani.

Új ételek, ízek bevezetésénél először mindig csak egy kanálnyi mennyiséggel kínáljuk a gyermeket és csak akkor adjunk neki többet, ha szívesen fogadja.

Az ételből minden gyermek egyéni étvágyának megfelelő mennyiséget kapjon. Soha ne legyen kötelező egyetlen kanállal sem többet fogyasztani a kívánnál. Fokozza a gyermekek étvágyát, ha nem sűrgetik őket, és az étkezések jó hangulatban zajlanak. Az étkezés közben szerzett tapasztalatok a gyermek tudását gyarapítják.

Fokozatosan kialakulnak - a felnőtt példa hatására - az egészséges és kultúrhigiénés táplálkozási szokások. Ezt segíti az esztétikus étel, terítés és tálalás is. Minden gyermeknek megfelelő méretű terítéke legyen. Fontos, hogy az étkezések teljes időtartamában folyadék legyen a gyermekek asztalán.

Az ellátást nyújtó személy tervezze meg az étrendet legalább egy hétre előre, mutassa azt meg a szülőknek, hogy figyelembe tudják venni az otthoni ételek tervezésénél.

Az étlap tervezésébe a gyermekek is bevonhatók: igényeiket, ízlésüket a lehetőségekhez mérten figyelembe kell venni. Ugyanígy tiszteletben kell tartani a vallási vagy nemzetiségi okokból fakadó étkezési szokásokat is. Az egészségügyi okokból előírt diéta, egyéni étrend betartása minden esetben kötelező. A gyermekek ízlése változhat.

2.4. A játék és a tanulás

A kisgyermeknek természetes életformája, központi tevékenysége és legfőbb öröme, egyben a tapasztalatszerzés, a tág értelemben vett tanulás a játék. A játék segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést.

Az ellátást nyújtó személy a gyermek játékát elsősorban a megfelelő hely, idő, légkör és eszköz biztosításával tudja segíteni. Az ellátást nyújtó személy követve a gyermekek kezdeményezéseit, magatartásával, javaslataival, információival támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, ötleteivel színesíti azt. Közben sokat beszélget a gyermekekkel, gyakorta tesz fel kérdéseket, melyek szélesítik gondolkörüket, figyelmüket környezetük és tevékenységeik jellemzőire irányítják.

Az ellátást nyújtó személy a játék területek kialakításánál figyel arra, hogy legyen lehetőség aktív és csendes játékra, pihenésre, piszkolással járó tevékenységek (festés, vizezés) végzésére, és aktív mozgásra. A játékoknak állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre.

A tanulás fontos része az is, ha a gyermekeket bevonják a szokásos napi tevékenységekbe. Segíthetnek teríteni, zöldséget tisztítani, kertet rendezni.

A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára. Az ellátást nyújtó személy pozitív példát mutat a társkapcsolatokra. Megértő, kedves és őszinte, de elfogadja azt is, ha valaki dühös, szomorú, csalódott. A gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően világos és egyszerű szabályokat állít fel, probléma megoldási javaslatokat tesz. Mindezzel segíti, hogy a gyermekek jól érezzék magukat egymás társaságában, és szociális képességeik fejlődjenek.

A bölcsődés és az óvodás korú gyermekek életében a mondóka, a képeskönyv, a mese és a vers nagy jelentőségű. A 2-3 évesek a róluk szóló történeteket hallgatják szívesen, de a rövidebb állatmesék és a láncmesék is nagy érdeklődést váltanak ki. Az óvodás korú gyermekek kedvencei az állatmesék, a népmesék és 4-5 éves kortól a tündérmesék. A mesék fejlesztik

gondolkodásukat, fantáziájukat, szókincsüket. A többször hallott mesét a gyermekek lerajzolhatják, eljátszhatják.

Az iskolások szabadidős tevékenysége között alkalmanként előfordulhat TV-nézés, videózás, de a gyerekek csak olyan műsorokat nézhetnek, amik pozitív élményforrásként szolgálnak. A TV nézés mindig külön szobában történjen, hogy a kisebbeket ne zavarja. Ezen kívül is jó, ha a délutánnak van olyan szakasza, amikor a kicsik és a nagyok külön játszhatnak. Ez kedvezően befolyásolja az egymás iránti pozitív beállítottságot, toleranciát.

Az iskolások játékait a balesetek elkerülése és a játékok állagának megóvása érdekében célszerű külön tárolni.

Az iskolások tevékenységének fontos része a tanulás, amely az aktuális házi feladat elkészítésén túl magában foglalja a különböző tanulási technikák elsajátítását (a tanulási sorrend meghatározása, a szóbeli és írásbeli házi feladat egymásutánisága, a verstanulás technikája, lényegkiemelés, vázlatkészítés, segédeszközök használata, időtervezés, stb.) a gyermek képességeinek, igényeinek megfelelő segítséget, gyakorlási lehetőséget. Az ellátást nyújtó személy csak a szülővel előzetesen egyeztetett módon és mértékben vehet részt a gyermek tanulásában, figyelembe véve saját kompetenciáját és szerephatárait (nem tanító, korrepetitor, stb.). Tiszteletben kell tartania azt is, ha a szülő nem kéri, hogy a gyermek a családi napköziben tanuljon. A tanulás előtti kikapcsolódás, - ami lehetőleg a szabad levegőn való játék legyen, - a nyugodt tanulás feltételeinek megteremtése, a megfelelő segédeszközök biztosítása kedvezően befolyásolja a tanulás eredményességét. Hagyjuk a gyermeket önállóan "dolgozni", és csak akkor segítsünk, ha ő igényli azt. A kisiskolások (1-4. osztályig) optimális tanulási ideje max. napi 1-1 1/2 óra.

A tanuláshoz való pozitív viszony erősödését és az eredményességet segíti a jó napirend, a megerősítés, a gyermek igényeihez igazodó és számára hasznosítható segítség, a kézikönyvtár és az olvasósarok is. Mindenképpen kerülendő a kényszerítés, a kudarcra való fenyegetés, a gyengébb teljesítményen való gúnyolódás, a gyermekek összehasonlítását. Ha a megállapodás alapján a gyermek a családi napköziben készíti el házi feladatát, az ellátást nyújtó személy kapcsolatot tarthat a gyermek tanítóival - a szülővel történt megegyezés szerint - a tanulás eredményes segítése érdekében. Tájékozódhat a követelményekről, ötleteket kaphat mind tanulás módszertani, mind tartalmi kérdésekben.

2.5. Ünnepek

Az ünnepek széppé, színessé teszik az életet, segítenek a meglévő hagyományok megőrzésében, az újak kialakulásában. Ezt a szerepet csak akkor töltik be, ha minden érintett jól érzi magát, senki nem érzi kényszernek a bekapcsolódást (áttételesen sem!). Ehhez hozzátartozik az is, hogy a szülők sem tevőlegesen, sem anyagilag nem terhelhetők. A családi napközi működtetője segítse elő annak a szemléletnek a kialakulását, mely szerint az ünnep hangulata, az érzelmi élmény a fontos, nem az ajándékok értéke.

2.5.1. Hagyományos ünnepek

Közéjük tartozik a Karácsony, a Húsvét, a Mikulás, a farsang, az anyák napja és a gyermeknap. Ezek közül a Karácsony, a Húsvét és az anyák napja a család ünnepe: kerülendő az előünneplés,

amely csökkentheti az otthoni ünnep varázsát. A családi napközi bizonyos előkészületekkel és érzelmi ráhangolással járulhat hozzá a családi ünnep hangulatához.

2.5.2. A csoport ünnepei

Az ellátást nyújtó személy, a szülők - esetenként a gyermekek bevonásával - közösen döntenek a Mikulás, a farsang és a gyermeknap megünnepléséről, továbbá arról, hogy ünnepelnek-e a csoportban születés - vagy névnapot, vagy valamilyen más alkalmat (pl. nyári zárás előtti vagy utáni zsúr).

Az ünnepre lehetőség szerint a szülők is kapjanak meghívást.

Az ünnep meghittsége, hangulata hozzájárul az abban részes személyek (gyermekek és felnőttek) közötti kapcsolatok mélyüléséhez.

2.5.3. Az egyes gyermekek ünnepei

Elsősorban az egyes vallási ünnepek tartoznak ide. A családi napközi működtetőjének feladata, hogy segítse a gyermeket abban, hogy az egyes ünnepeket hite szerint élje meg, a többi gyermek számára pedig könnyítse meg ennek elfogadását, természetesnek tartását. Nagy mértékben segítik ezt a közös beszélgetések.

2.6. A családi napközi helyszínén kívüli programok

Családi napközi helyszínén kívüli program (kirándulás, mozi, Állatkert, stb.) csak a szülő előzetes írásbeli engedélyével, esetenként segítő részvételével szervezhető. Pontosán tisztázandó, hogy a külső programok finanszírozása milyen keretből történik, kell-e ezekért a szülőknek fizetni.

A programon való részvétel nem tehető kötelezővé: a családi napköziben maradók felügyeletének megszervezése a működtető feladata. A felügyelettel csak a gyermekek és a szülők által ismert és elfogadott, ehhez megfelelő kompetenciával rendelkező felnőtt bízható meg.

3. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A sérült gyermek védtelenebb és kiszolgáltatottabb, mint ép társai, ezért a családi napközit vezető személynek tiszteletben kell tartania, a gyermek környezetében lévő felnőttekkel pedig tiszteletben kell tartatnia a gyermek személyiségét, elfogadni és elfogadtatni a másságot. Meg kell védenie őt a fenyegetettség, a megszégyenítés érzésétől.

A családi napközit működtető csak azt a sajátos nevelési igényű gyermeket fogadja a családi napköziben, akinek gondozását biztonsággal el tudja látni (görcs roham, félrenyelés veszélye, stb.). Fontos szempont, hogy a felvételre kerülő gyermek viselkedése ne veszélyeztesse önmaga és társai biztonságát.

A felvétel előtt a családi napközi - a szülővel együtt - vegye fel a kapcsolatot a gyermek

házi orvosával és érdeklődjön a gyermek állapota, gyógyszerek, diéta felől, illetve a szülőtől érdeklődjön, hogy a gyermek részt vesz-e valamilyen fejlesztő foglalkozáson. A felvétel illetve a beszoktatás után is olyan kapcsolatban legyen a gyermek orvosával, hogy probléma esetén rövid időn belül legyen lehetősége a segítségkérésre.

A családi napközi felvállalhatja a sajátos nevelési igényű gyermekek felügyeletét és gondozását és biztosíthatja a helyet az utazó gyógypedagógus által vezetett korai fejlesztésnek.

Segíti a gyermek fejlettségének, állapotának megfelelő gondozást, ha az ellátást nyújtó személy a sérült gyermek elhelyezése előtt konzultál a fejlesztési terv tartalmát illetően a gyermekek fejlesztését ambuláns formában ellátó intézményekkel (Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, illetve a Korai Fejlesztő Központ).

A törvényben előírt heti kötelező csoportos illetve egyéni foglalkozásban a családi napközibe járó gyermek a következő képen részesülhet:

- a családi napközi fenntartó /működtető biztosítja, hogy:
- a megfelelő felkészültségű szakember a családi napköziben tartsa meg a foglalkozásokat
- a gyermek eljusson a megfelelő foglalkozásokra,
- a szülő gondoskodik arról, hogy a gyermek részesüljön a foglalkozásokban.

A szülő és a fenntartó / működtető közötti szerződésben az erre vonatkozó megállapodást rögzíteni kell.

3.1. Tárgyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermekek környezetének kialakításához szükséges eszközök, játékok, bútorok beszerzésében a működtetők tanácsot, segítséget is kérhetnek a fővárosban a fővárosi, vidéken pedig a megyei tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságok, illetve a nevelési tanácsadók szakembereitől. Tájékozódhat „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és szakmai munka részletes szempontjai” – kiadványban e tárgyban leírt alapfelszereltségről.

A családi napközit működtető úgy alakítsa ki a környezetet, hogy az megfelelően a fogyatékkal élő gyermek speciális szükségleteinek. A sajátos nevelési igényű gyermek esetében az önellátás-önkiszolgálás elősegítése céljából meg kell teremteni a feltételeket az önálló helyváltoztatáshoz, a fejlettségnek és állapotnak megfelelő étkezéshez, pl. kapaszkodók felszerelése, etetőszék megfelelő asztal biztosításával.

Ha fogyatékkal élő és egészséges gyermeket együtt gondoz, akkor arra kell törekednie, hogy a tárgyi feltételek, a családi napközi légköre, hangulata mindkét gyermekcsoportnak biztosítsa a nyugodt játék, a pihenés, a harmonikus fejlődés feltételeit.

3.2. Gondozás, nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásakor az egészséges gyermekek gondozására-nevelésére vonatkozó általános elveket kell szem előtt tartani. A gondozási műveletek során törekedni kell a gyermekkel az állapotának megfelelő szintű együttműködés fokozatos kialakítására, a testrészek, ruhadarabok és a tárgyi környezet megismertetésére, a szókincs bővítésére. Ezek együttesen a mozgást és értelmi fejlődést segítik.

Az eredmények eléréséhez a gondozó részéről szükséges a fokozott türelem, a következetesség, az utasítások rövid, érthető megfogalmazása, a gyermek reakcióinak, együttműködésének alapos megfigyelése. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek az elvárások megértéséhez, ezek megtanulásához, végrehajtásához sokkal több időre van szükségük, mint az egészséges gyermekeknek. Fontos számukra a dicséret, mert ez a legnagyobb hajtóerő a további eredmények elérésében.

Az együttes játék alkalmával törekedni kell arra, hogy minél önállóbban vehessen részt a gyermek, valamint legyen lehetőség a mozgás és értelmi állapot, az önállóság, az önkiszolgálás együttes fejlesztésére.

A fejlődés eredményeit vagy bármely, a gyermek állapotában bekövetkező változást, a gyermeket ellátó személynek a szülővel rendszeresen meg kell beszélni. A folyamatos fejlődés, az elvárások kialakítása és összehangolása érdekében nagyon fontos a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása.

Ha a családi napköziben a sajátos nevelési igényű gyermek mellett egészséges gyermek is van, a gyermekeket ellátó személy törekedjen arra, hogy az egészséges gyermek megfelelő mintát nyújthasson társának (étkezés, mosakodás, játék stb.), melyet az utánozhat, segítve a saját fejlődését. Az együttgondozás ugyanakkor kiváló lehetőséget teremt az egészséges gyermek számára a másság elfogadására.

A családi napközi alapvető ételmezési szabályai

A családi napközire az *élelmiszer-higiéniáról* szóló 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet előírásai vonatkoznak.

Az étkeztetést saját konyháról, vagy szállítással közétkeztetési konyháról kell megvalósítani.

A családi napköziben történő ételmezés során a korszerű csecsemő- és gyermektáplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen, valamint
- feleljen meg a higiénés követelményeknek.

Étkeztetési tevékenység a családi napköziben

1. Általános előírások

A konyha padozata hézagmentes, mosható és fertőtleníthető legyen. A mosogató és a munkaasztal melletti falat a szennyeződésnek kitett felületen mosható, fertőtleníthető burkolattal kell kiképezni.

A konyha mérete, kialakítása olyan legyen, hogy előkészítő hiányában az egyes nyersanyagok előkészítése térben vagy időben elkülöníthető legyen.

A természetes megvilágítás mellett gondoskodni kell kielégítő mesterséges világításról.

A természetes szellőzést biztosító ablaknak a padlószintről nyithatónak kell lennie, a nyitható ablakot rovarhálóval kell ellátni.

Az élelmiszerek előkészítéséhez és feldolgozásához, az ételkészítéshez, a mosogatáshoz, valamint az ételmezéssel foglalkozó dolgozó tisztálkodásához és a konyha takarításához kizárólag ivóvíz minőségű vizet szabad használni.

A hulladék részére jól zárható, fertőtleníthető és megfelelő méretű tároló edényt kell biztosítani.

Az étkeztetésnél figyelembe kell venni a fogyasztók életkori sajátosságait.

2. Saját konyhán történő ételkészítés szabályai

Az ételkészítés és étkeztetés egész ideje alatt olyan feltételeket kell teremteni, melyek megvédik az élelmiszerek és a készételek tisztaságát, minőségét, táp- és élvezeti értékét.

2.1. Raktározás

A tárolás során a nyersanyagokat félkész és késztermékeket rendszeresen felül kell vizsgálni romlás és lejáratási idő (fogyaszthatósági, minőség megőrzési idő) vonatkozásában.

A tárolandó anyagok részére olyan tároló hellyel és hűtőkapacitással kell rendelkezni, hogy a nyersanyagok, a félkész termékek, és a fogyasztásra kész ételek, élelmiszerek egymástól elkülönített tárolása biztosítható legyen.

Egy hűtőszekrény esetén a termékeket a keresztszennyeződést kizáró csoportosításban kell elhelyezni, jól zárható fedett edényben, a fogyasztásra kész ételeket, élelmiszereket felül, a nyersanyagokat alul kell tárolni.

A gyorsan romló élelmiszereket és ételeket 0°C és +5°C közötti hőmérsékletű hűtőszekrényben, a mélyhűtött termékeket min. -18°C -on kell tárolni, azok felengedés utáni újra fagyasztása tilos.

Az előírt hőfok ellenőrzésére a hűtőszekrényben hőmérőt kell elhelyezni.

A hűtők tisztántartásáról és folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell.

A tiszta edényeket szennyeződéstől védve kell tárolni.

Étkeztetés minden fázisában kizárólag erre a célra engedélyezett anyagból készült főző-, tálaló-, étkezőedény, eszköz használható. Sérült, csorba, hibás, lepattogzott zománcú, vagy repedezett, elöregedett műanyag edény nem használható.

2.2. Előkészítés

Az előkészítéshez használt munkaasztal lehetőleg a mosogató közelében, a főző-tálaló helytől távol legyen.

A földes áru tisztítását a többi művelettől időben elkülönítetten kell végezni, utána a felületeket alaposan le kell tisztítani, fertőtleníteni.

Ételt készíteni kizárólag emberi táplálkozásra alkalmas nyersanyagokból, félkész- és késztermékekből szabad.

Saját termesztésű, növényvédő szerrel kezelt zöldséget, gyümölcsöt csak a szerre előírt élelmezés-egészségügyi várakozási idő letelte után szabad felhasználni.

Saját készítésű, étkeztetési célra eltett savanyúságot, befőttet csak akkor szabad felhasználni, ha engedélyezett tartósítószerrel készítették.

Felhasználni csak üzletben vásárolt termesztett gombát, vagy gombavizsgáló szakellenőr által megvizsgált és emberi fogyasztásra alkalmasnak minősített szabadon termő gombát szabad.

A fagyasztott nyersanyag, félkész- és késztermék felengedtetését hűtőszekrényben vagy kis mennyiségek esetén erre a célra alkalmas mikrohullámú készülékben kell végezni. Nem történhet a nyers hús felengedése szoba hőmérsékleten vagy meleg vízben. A műveletet úgy kell végezni, hogy annak során egyéb élelmiszerek ne szennyeződhessenek.

A hús mosását, szeletelését, darabolását a baromfihústól, valamint a többi nyersanyagtól térben vagy időben elkülönítetten kell végezni. A nyershús előkészítésének befejezése után alaposan kezelt kell mosni, fertőtleníteni.

Csak friss, tiszta ép héjú tyúktojás használható fel.

2.3. Főzés, tálalás

A tűzhely sütő-főző kapacitása olyan legyen, hogy az ételek azonos időben készüljenek el.

Minden étkezéskor csak frissen készített ételeket szabad adni, maradék ételt újból kínálni, vagy felhasználni nem szabad.

Az elkészült ételt 2 órán belül el kell fogyasztani, a meleg ételt a tálalásig legalább 63°C hőmérsékleten kell tartani. A hőmérsékletek ellenőrzésére maghőmérő használata ajánlott.

2.4. Közétkeztetést végző konyháról vagy egyadagos kiszerelesben történő ételszállítás szabályai

Ételszállítás esetén a tálalás előtti hőkezelést nem szabad a szállító edényben végezni, az ételt az átvétel után a szállítóedényből azonnal saját edénybe kell átönteni, tálalás előtt a forralásnak megfelelő hőmérsékletűre átforrósítani.

A szállításnál be kell tartani a vonatkozó jogszabályi előírásokat.

3. Mosogatás szabályai

A mosogatáshoz legalább kétmedencés, hideg-melegvizes mosogató szükséges. A medencéket minden használat után fertőtleníteni kell.

A főző- és a tálalóedények mosogatását két fázisban, az alábbiak szerint kell végezni:

- I. fázis: zsírolás és fertőtlenítés, kombinált hatású szerrel,
- II. fázis: öblítés, folyóvízzel.

Az edényeket csepegtetőtálán kell leszárítani, törölgetni tilos.

Gépi mosogatás esetén legalább 60 °C-on hőmérsékleten kell a mosogatást végezni az erre a célra engedélyezett szerekkel.

A mosogatógép alkalmazása esetén is szükséges a kétmedencés mosogató biztosítása.

Az ételmaradékok részére a konyhán belül zárt, fedővel ellátott gyűjtőedényt kell biztosítani.

Ennek folyamatos ürítéséről, rendszeres tisztításáról és fertőtlenítéséről gondoskodni kell.

4. Személyzetre vonatkozó előírások

Ételkészítéssel, étkeztetéssel csak olyan személy foglalkozhat, aki a külön jogszabályban előírt vizsgálaton részt vett, a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerinti „egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok” c. könyvvel, valamint az alapfokú közegészségügyi, étel-miszer-higiéniai, minőségbiztosítási és környezetvédelmi ismeretekkel rendelkezik.

Az ételkészítéssel foglalkozó személynek a főzés megkezdésétől a tálalás befejezéséig külön tiszta hajvédőt és védőruhát kell viselnie.

A munka kezdetekor, WC használat után, és minden olyan esetben, amikor a kéz szennyeződhetett, köteles az ételkészítést és/vagy kiszolgálást végző személy kezét mosni és fertőtleníteni. A mosdóhoz szappant, körömkéfért és tiszta törölközőt valamint a gyermek által el nem érhető helyre kézfertőtlenítőt kell kihelyezni.

5. A takarítás szabályai

A helyiségekben naponta nedves, fertőtlenítőszeres takarítást kell végezni. A takarításhoz használt ruhát rendszeresen ki kell mosni. Más takarítóeszközt (vödör, felmosó ruha) kell használni a konyhai, és más az egyéb helyiségekben.

A takarító- és fertőtlenítőszereket zárt szekrényben kell tárolni úgy, hogy a gyermekek ne férjenek hozzá.

6. Gyermekélelmezés

6.1. Csecsemők élelmezése

Egy éven aluli gyermek ellátása esetén a csecsemőételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt kell biztosítani.

A csecsemőételek készítésére és a csecsemők táplálására szolgáló edényzetet más ételek főzésére és tárolására használni nem szabad, ezeket egymástól és a többi eszköztől elkülönítetten kell mosogatni és tárolni.

Minden csecsemőnek és kisgyermeknek külön étkészletet, kanalat és cumisüveget kell biztosítani. A cumisüveget és a cumit naponta ki kell főzni 10 percen át, forrásban lévő vízben.

A csecsemőnek csak frissen készített ételt illetőleg felbontás után azonnal felhasználásra kerülő bébiételt, tápszert lehet adni.

Nyers tojást, nyers májat tartalmazó étel csecsemőnek, kisgyermeknek nem adható.

Az étkeztetéshez felhasználandó tejet fel kell forralni és lehűtve, hűtőszekrényben tárolni.

A tápszert száraz, szellős helyen kell tárolni.

6.2. Kisgyermekek élelmezése

Az 1-3 éves gyermekek táplálásánál arra kell törekedni, hogy változatos legyen, ismerje meg a gyermek az ételek széles skáláját.

A fogzás megindulása után már a csecsemőt is rágásra kell készíteni. Pirítós kenyeret, kenyérhéjat adjunk eleinte, majd a rágófogak kibújása után kezdjük el adagolni – eleinte egy-egy falatot az étkezés elején – a darabos főzeléket. Ha már zárt fogsora van a gyermeknek (16 foga van), akkor ugyanígy cseréljük fel a darált húst apró kockára vágottra, ám a darabos gyümölcsöt csak akkor adjuk, ha a gyermek biztosan meg tudja rágni, és a félrenyelés veszélye nélkül le tudja nyelni.

Tudnunk kell, hogy a pozitív és a negatív szokások könnyen kialakulnak, ám az utóbbiakról leszokni nagyon nehéz.

Veszélyes ételek

Az étkezés befejezéséig üljön az asztalnál a kisgyermek. Ne engedjük, hogy étkezés közben szaladgáljon, mert félrenyelhet. Étkezés közben ne hagyjuk magára. Ebben a korban nagyon kíváncsiak, merészek, de még nem elég ügyesek, ezért ne férjenek hozzá veszélyes ételekhez (dió, mogyoró, kukorica, szőlő, szeder, cseresznye, cukorkához, kemény nyers gyümölcs vagy zöldségdarab).

6.3. Óvodások élelmezése

Az óvodás gyermekek élelmezésében alapvető szempont a fejlődő szervezet tápanyagigényének figyelembe vétele. A fokozott, jó minőségű fehérje, illetve ásványi anyag-vitamin és

energiaszükséglet miatt naponta ajánlott húsfélék (sovány)) tojás, tej és tejtermékek adása megfelelő elosztásban. Főzelék és gyümölcsfélék – nyersen, főzve- képezzék az étrend gerincét.

Az ételkészítés során a konyhatechnikai eljárások közül a párolást, aromás párolást, habarást részesítjük előnybe. Csőben sültet, töltött ételeket készítünk. Nem szoktatjuk a gyermekeket az édes ízekhez, de arra törekszünk, hogy az ételek természetes és jó ízűek legyenek.

A nyugodt légkör, a példamutatással nevelés elősegíti az egészséges, kultúrált étkezési szokások kialakítását, amely egy életre meghatározó lehet.

Az óvodás gyermekek a kialakított kultúrált étkezési szokásokat a felnőttek segítségével és példamutatással kövessék. Ezáltal elkerülhetjük a kemény, nyers gyümölcs vagy zöldségdarab félrenyelését.

6.4. Iskolások ételmezése

Az iskolás gyermekek ételmezésénél figyelembe kell venni, hogy mozgásigényük, szellemi fejlődésük fokozottabb, mint az óvodásoké. Az étrendbe a kenyér és a pékáruk nagyobb mennyiségben illeszthető be. Helyes, ha igyekszünk a barna kenyerek megkedveltetését már iskolás korban megkezdni.

Ebben az étrendben szerepelhetnek a nagyobb telítő értékű ételek, de az erősen fűszerezett, sok zsírt tartalmazó ételeket, illetőleg ételkészítő eljárásokat mellőzni kell. Az energiát adó tápanyagok mellett a fejlődő szervezet számára kiemelten fontos a vitaminok és az ásványi anyagok biztosítása, gyümölcs, főzelék- és salátafélék, vagyis vitaminokban és ásványi anyagokban gazdag ételek és italok étrendbe állítása. Ebben a korban tésztafélék, cukrászati készítmények önálló fogásként is szerepelhetnek.

Problémát ebben az időszakban – számos felmérés szerint – a nagyiskolások energiaellátása jelenti, amely az iskolai étkezésnél nem tud kellő figyelmet fordítani a változó szükségletre.

Az iskolás gyermekek a kialakított kultúrált étkezési szokásokat a felnőttek segítségével és példamutatással kövessék.

A 67/2007.(VII.10.) GM-EüM-FVM-SZMM együttes rendelet tartalmazza korcsoportos bontásban a napi tápanyag- és energia-bevitel ajánlásokat, melyeket az ételkészítéskor figyelembe kell venni.

7 A fertőtlenítésre vonatkozó tudnivalók:

A fertőtlenítésre vonatkozó tudnivalókat a „Tájékoztató a fertőtlenítésről” szóló, az Országos Epidemiológiai Központ által utoljára 2007-ben kiadott könyvben szerepelnek.

DOKUMENTÁCIÓ

A családi napközi szakmai munkájának segítése érdekében vezetett dokumentáció kezelésében a személyiségi jogok és a személyes adatok védelméről rendelkező jogszabályokat a be kell tartani.

A családi napközi szakmai munkájához az alábbi dokumentumok és nyilvántartások vezetése kötelező, illetve a szakmai munka színvonala miatt módszertani szempontból ajánlott. Természetesen ezek mellett az ellátás működési formájától függően (társadalmi szervezet, szövetkezet, szociális vállalkozás, stb.) vezesse az előírt dokumentációt.

I. KÖTELEZŐ NYILVÁNTARTÁSOK

1. Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok

A családi napköziben csak olyan személy dolgozhat, aki érvényes „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” című dokumentummal rendelkezik. A működtetővel szerződésben álló FOGLALKOZÁSEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ végzi el a szükséges vizsgálatokat. A nyilatkozat dokumentum a FOGLALKOZÁS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓNÁL, a vizsgálati **eredmény könyv** pedig a dolgozónál marad, aki köteles azt a munkavégzés helyén az ellenőrző hatóság számára bemutatni.

A munkaköri szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatról és véleményezéséről szóló 33/1998.(VI.24.) NM. rendeletben foglaltaknak megfelelően csak érvényes orvosi vizsgálattal és az előírt munkaköri alkalmassággal dolgozhat.

2. Működési engedély

259/2002.(XII.18.) Kormányrendelet alapján.

Célszerű jól látható helyen kifüggeszteni tájékoztatás végett.

3. Szakmai program

Elsőként a működési engedélyhez, majd a működésalapját képezi.

Az alábbi segédlet támpontot ad az elkészítéséhez.

CSALÁDI NAPKÖZI SZAKMAI PROGRAMJA (5 évre)

1. oldal: Borító! (Családi napközi neve, címe, LOGO! Fotó!)

2. oldal: Családi napközi neve:

Címe: Telefon / Telefax: E-mail:

A programért felelős neve:

A programért felelős címe:

Telefon / Telefax: E-mail:

Érvényességi terület:

3. oldal:

A családi napközit működtető minőségpolitikája: (külön oldalra)

Az ellátás, a szolgáltatás minőségére vonatkozó, a működtető által hivatalosan megfogalmazott és kinyilvánított általános szándék és irányvonal, célkitűzés (4-5 mondat).

4. oldal:

A családi napközi küldetése, missziója, missziós nyilatkozata:

A családi napközi létrejöttének célja, amiben megfogalmazódik, hogy a működtető kinek, mit, hogyan és hol nyújt. Milyen személyi, tárgyi feltételek között. Ezzel összefoglalóan definiálja, hogy milyen okok indokolják a családi napközi létrejöttét, működését.

5. oldal:

I. A családi napközi bemutatása: A földrajzi elhelyezkedés, a település szociális térképe, demográfiai adatai, lakossági igények, és az intézmény elhelyezkedése, szerepe ebben a környezetben.

II. Kiemelt szakmai célok:

- ellátás
- szolgáltatás
- élelmezés
- önképzés fontossága
- kapcsolattartás területén (szülőkkel, felkészítővel, regionális módszertani bölcsődéssel, a legközelebbi bölcsődével, óvodával, iskolával, szakterülettel, egyesülettel, társszakmákkal, stb.)
- települési önkormányzat jegyzőjével, szociális bizottsággal, stb.
- megyei gyámhivatal szakreferensével
- ANTSZ területi munkatársával.

III. A családi napköziben az ellátás, a gondozás – nevelés megvalósulása

(Hogyan, mit, milyen eszközökkel?)

- Az ellátás megvalósítása (csak az időszakban kiemelt feladatok),
- a gondozás – nevelés feladatai:
 - az egészséges életmód alakítása,
 - az érzelmi fejlődés és a szocializáció elősegítése,
 - a megismerési folyamatok fejlődésének segítése,
 - a napirend megszervezése a családi napköziben,
 - a napi élet megszervezése a családi napköziben, tevékenységi formái: gondozás, nevelés, játék, mozgás, vers, mese, mondóka, ének, alkotó tevékenység, környezet- természet tevékeny megismerése, egyéb tevékenységek.
- a sérült gyermekek gondozása, fejlesztése – ha van
- az alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások – ha van
- rendezvények, ünnepek.

IV. Mellékletek

- évszakra lebontott szakmai elképzelések, napirend – évente
- együttműködés szinterei a szülőkkel
- dokumentáció
- működési engedély, egyéb dokumentumok, szerződések, stb.
- szakmai beszélgetések, tapasztalatcserek tervezése
- szakmai, egyesületi összejöveteleken, értekezleteken részvétel
- az ellátással kapcsolatos önellenőrzés, önértékelés tervezése, témái, tapasztalatai.

Családi napkőziről -Tájékoztató! – 1-2 oldal, ua. logo, saját ellátásról leírás és fotók.

4. A szolgáltatás igénybevételeéről szóló megállapodás

229/2002.(XII.18.) Kormány rendelet 13.§-a és a tapasztalatok alapján:

Megállapodás a szülők és a működtető között, mely többek között tartalmazza a két fél adatait és kötelezően a következőket:

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az ellátás időtartamát,
- az ellátó által nyújtott szolgáltatásokat,
- a térítési díj fizetésére kötelezett személy nevét, lakcímét,

- az ellátás megszüntetésére vonatkozó szabályokat,

Továbbá javasoljuk a következőket:

- a családi napközi nyitvatartási idejét (napi, heti, és éves nyitva tartás),
- a gyermek ellátásáért fizetendő személyi térítési díj havi összegét, befizetési határidejét (ellátási, étkezési díj),
- hiányzás esetén az ételmezési költség jóváírásának feltételeit,
- a nyitvatartási időn túli ellátás, többlétszolgáltatások díját,
- a személyi térítési díj összegének változtatási jogát, felülvizsgálatának módját,
- a befizetett díjról számlát adnak.

Az ellátási díj és az önkormányzati támogatás fejében a működtető vállalja:

- a gyermeket az ellátási ideje alatt szakzszerű, családias légkör, gondoskodás veszi körül.
- a napirend kialakítása igazodik a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, szükségleteihez, évszakokhoz, otthoni napirendjéhez, szokásaihoz,
- biztosítja a napirend zavartalanságát, a higiénikus környezetet, megfelelő helyet, elegendő időt, a harmonikus légkört, a biztonságos és esztétikus eszközöket,
- körültekintően gondoskodik a gyermekek napi (négyeszeri) étkezéséről,
- értesítik a szülőket, ha olyan körülmény következik be, ami a családi napközi működését akadályozza,
- szabadság miatt évente maximum munkanapra szüneteltetik a családi napközi nyitva tartását, ha a szülő igényli, erre az időszakra segítséget adnak, más családi napköziben történő elhelyezésre,
- a zárva tartási időszakokat az iskolai-óvodai szünidőkhöz igazítják,
- a zárva tartás idején a működtetőt ellátási díj illeti meg,
- a szabadság ideje alatt a szükséges éves karbantartási munkálatokat elvégzik.

A szülők /gondviselők/ vállalják:

- a gyermeket ellátó személynek a gyermekről szóban és írásban (üzenő füzet) minden lényeges információt megadnak,
- a gyermekek ellátásával és nevelésével kapcsolatos igényekről részletesen tájékoztatja a működtetőt,
- tájékoztatást adnak a gyermek megbetegedéséről, és tiszteletben tartják az ellátó személy döntését, hogy fogadja-e a beteg gyermeket,
- a gyermek fertőző megbetegedéséről haladéktalanul tájékoztatja a működtetőt,
- a gyermek távollétekor előforduló megbetegedést követően gondoskodnak az egészséges gyermekközösség látogatását engedélyező orvosi igazolás beszerzéséről, s azt a működtetőnek bemutatják,
- a beteg gyermek ellátása vállalásakor az orvos által javasolt gyógyszereket a gyermek nevének és az előírt adagolás mértékének és módjának feltüntetésével adja át az ellátó személynek,
- tájékoztatást ad mindennemű sérülésről, tünetről, amelynek következményeivel az ellátó személy számolhat,
- gondoskodnak a gyermek váltóruhájáról,
- a személyi térítési díjat pontosan fizetik,
- a gyermek esetleges távolmaradását lehetőség szerint legkésőbb az adott nap reggelénóraig jelzik,
- a szerződés meghatározott ellátási időtől való eltérés esetén felbontását a szerződő feleknek minimum 30 nappal előre írásban kell jelezni,

- a szünidei zárva tartás alatt a szerződés felbontásától a szerződő felek tartózkodnak,
- a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. vonatkozó előírásai az irányadó,
- a csatolt mellékletek (adatlap, napirend) a szerződés szerves részeit képezik,
- a szerződés végén a dátum és a két szerződő fél aláírása szükséges.

5. IX. számú adatlap

A gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekekről (Gyvt. 139. §) és a 235/1997.(XII.17.) Kormányrendelet alapján.

Ezt kötelezően vezetni kell a felvett gyermekekről (lásd a 2. számú mellékletet).

6. Statisztikai adatszolgáltatás

Évente az OSAP által kötelező adatszolgáltatás nyújtása (az engedélyezett férőhelyekről, az ellátási és nyitvatartási napokról)

A statisztikai lapot kiküldik, minden év február 15-ig kell visszaküldeni.

7. Munkavédelmi dokumentumok

- foglalkozás egészségügyi szerződés,
- tűzvédelmi előírások,
- közegészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírások,
- a használt veszélyes anyagokról nyilvántartás vezetése – ÁNTSZ-nek bejelentési
- kötelezettség
- kockázatelemzés

8. Alkalmazottak esetén

- alkalmazottak munkaszerződése,
- munkaköri leírása,
- jelenléti ív,

II. NORMATÍVA IGÉNYBE VÉTELE ESETÉN KÖTELEZŐ

1. Személyi térítési díj. Az ellátás intézményi térítési díjának megállapítását tartalmazó dokumentum, számításokkal alátámasztva, kedvezmények rendszer feltüntetve (ki, miért részesülhet kedvezményben, ingyenes ellátásban, ki dönt erről, mi az eljárás menete, stb.). A lehetséges kedvezmények (állami-, kistérségi normatíva, önkormányzati támogatás, stb.) figyelembevétel után személyi térítési díj megállapítása.

2. Nyilvántartás az ellátási napokról

A családi napközit működtetőnek a 133/1997.(VII.29.) Korm. rend. 2. számú melléklete szerinti kimutatást kötelező vezetni *(lásd a 6. számú mellékletet)*. A kimutatáson a gyermekek jelenlétét függőleges, a távollétét vízszintes vonallal kell jelölni. Ez a dokumentum segít a vállalkozónak a beíratott gyermekek napi és havonkénti jelenléte, illetve távolléte regisztrálásában és az étkezésért megállapított térítési díj kiszámításában is.

3. Nyilvántartás a térítési díjról

A családi napközit működtetőnek a 133/1997.(VII.29.) Korm. rend. 1. számú melléklete szerinti kimutatást kötelező vezetni *(lásd a 7. számú mellékletet)*.

4. Jövedelemnyilatkozat

A családi napközit működtetőnek a 133/1997.(VII.29.) Korm. rend. 5. számú melléklete szerinti kimutatást kötelező vezetni *(lásd a 8. számú mellékletet)*.

Ez a jövedelemnyilatkozat szükséges a személyi térítési díj személyes rászorultság esetén való meghatározásához. Nem kell kitölteni, amennyiben a szolgáltatást igénybe vevő gyermek után fizetésre kötelezett nyilatkozatot tesz, hogy a működési költségek alapján megállapított térítési díj megfizetéséhez elegendő jövedelemmel rendelkezik.

III. AJÁNLOTT NYILVÁNTARTÁSOK, DOKUMENTUMOK

Felvételi adatlap

A családi napközibe felvételt nyert gyermekekről AJÁNLOTT adatlapot kitölteni, mely a *(lásd 1. számú mellékletben)* feltüntetett adatokat tartalmazza. Az adatlap sorszámmal ellátott és naprakész legyen. Két példányban készül, a szülő és az üzemeltető részére. A két fél aláírásával hitelesíti az adatok valódiságát és ismeretét.

Heti étrend

Tervezése 2-4 hétre előre ajánlott. Összeállításánál a gyermekek igényeit és a teljesíthető szülői kéréseket javasolt figyelembe kell venni.

Ajánlott a heti étrend kifüggesztésével a szülőket tájékoztatni, hogy gyermekeik mit fogyasztottak a közösségben, hogy ennek ismeretében tervezhessék otthoni étrendjüket.

Kötelező jól elkülönítetten feltüntetni a heti étrenden a csecsemő, kisdéd, iskolás és diétás étrendet.

Napirend

Ajánlott külön korcsoportok szerint elkészíteni, (0-3 év, 3-6 év, 6-14 év) és a szülők, érdeklődők részére jól látható helyre kifüggeszteni.

A napirend tervezésénél a szülők kéréseit lehetőség szerint figyelembe kell venni.

Házirend

A házirend a szülők, a gyermekek és az ellátásban dolgozók jogait és kötelességeit figyelembe véve tájékoztatja az érintetteket az intézmény működésének kereteiről ezen belül az elvárásokról és a lehetőségekről.

Tartalmazza:

- a családi napközi nevét, címét, telefonszámát,
- a működtető és az esetleges segítők nevét,
- a nyitvatartási időt,
- milyen feltételekkel viheti el a gyermeket a közösségből,
- hol, hogyan tárolhatók a gyermekek ruhái, személyes tárgyai,
- betegség esetén a gyermekek ellátását hogyan tudják biztosítani,

- fertőző betegség esetén a jelentési kötelezettséget a családi napközibe,
- fertőző betegség esetén a kitiltás kritériumát,
- a távolmaradás okának és tartamának időben történő jelzését,
- a szülők és az ellátó személy(ek) kapcsolatát, információ átadását a gyermekek érdekében,
- a gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérését, ennek megnyilvánulási formáit,
- a díjfizetés módját, határidejét,
- a házirend készítésének idejét, a működtető aláírását.

A fertőző megbetegedések nyilvántartása

Fertőző megbetegedés esetén, ha nyilvántartják, fel kell tüntetni:

- a gyermek nevét,
 - a betegség megnevezését, a megbetegedés dátumát,
 - a tünetek észlelésének helyét (otthon - CSANA),
 - az esetleges zárlat idejét,
 - a megtett intézkedéseket **(lásd 3. számú melléklet)**.
- Évente, évszám feltüntetésével új sorszámmal kell kezdeni.

Eseménynapló

Ebbe a füzetbe írja be a működtető a nap folyamán történt lényeges eseményeket.

Naponta új oldalon tünteti fel:

- a napi dátumot,
- a jelenlévő gyermekek nevét,
- az esetleges hőemelkedést, lázat,
- jelöli a székletet, gyakoriságát,,
- a megjegyzés rovatba az egy-egy gyermekre vonatkozó szülői kéréseket, az esetlegesen beadott, vagy rendszeresen szedett gyógyszert, alkalmazott diétát, napi fontos eseményeket
- a napi étrendet
- a napi eseményeket, az egy-egy gyermekre vonatkozó történéseket **(lásd 4.a-b. számú melléklet)**.

Üzenő füzet

A működtető vagy a szülő által beszerzett füzet, amely az ellátó és a szülők közötti közlendők regisztrálására szolgál.

Tartalmazza:

1. oldalon - a gyermek és a szülők adatait, a gyermekorvos, védőnő nevét, elérhetőségét.
2. oldalon - a kiállott fertőző megbetegedéseket, védőoltásokat.
3. oldaltól - a szülő írja le a gyermekről azokat a fontos és különleges információkat, amelyeket szeretne tudatni a gyermeket ellátó személlyel. Például a gyermek, otthoni napirendjét. Mikor ébred? Hol, hogyan, meddig alszik? A gyermek becenevét, szokásait, jelzéseit. Alváskor cumit, kispárnát, ölelni való játékot használ. Mire érzékeny, vagy allergiás? Mely ételféleségeket szeret jobban és melyeket nem, stb.

A füzetbe folyamatosan legyenek bejegyezve, beragasztva a történések.

A gyermeket ellátó személy ebbe a füzetbe jegyzi fel rendszeresen a gyermek fejlődésében és viselkedésében észlelt változásokat, eredményeket. (Például: önállóan ült bilire, váltott lábbal

lépeget a lépcsőn, leesett a mászókárról, a karját beütötte, a borogatás és vigasztalás után megnyugodott.)

A füzet vezetése kizárja a csak szóbeli közlésekből adódó félreértéseket, erősíti a bizalmat, jól nyomon követhetővé teszi a gyermek fejlődését.

A működéssel kapcsolatos szülői vélemények, javaslatok – gyűjtése, tárolása, kezelése

A gyermeket ellátó személy a családi napközi működtetője és fenntartója írásos formában is kérhet véleményt, javaslatot a szülőktől.

Ellenőrzési, látogatási napló

Célszerű egy naplót vezetni a látogatók részére, melyben a hivatalos (ÁNTSZ, önkormányzat, gyámhivatal, fogyasztóvédelem, ÁSZ) és érdeklődő látogatók nevét, elérhetőségét, a látogatás célját, benyomásokat, tapasztalatokat kell feltüntetni.

Külső látogatók fogadása

A családi napközibe látogatók érkezéséről, jövetelük céljáról a gyermekeket és a szülőket előzetesen tájékoztatni kell. A gyermekekről fénykép, videó film és hangfelvétel csak a szülő előzetes írásbeli hozzájárulása alapján történhet.

Ugyanez vonatkozik a gyermekkel készített interjúkra és tesztekre is.

A hozzájárulás kérésekor pontosan tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy ki, milyen céllal készít felvételt, interjút, tesztet. Az írásbeli hozzájárulásokat meg kell őrizni. Lehetőséget kell biztosítani a szülőknek arra, hogy az elkészült felvételeket, kutatási eredményeket megtekinthessék.

IV. A sajátos nevelési igényű - fogyatékkal élő gyermekek dokumentációja

A korai fejlesztés és gondozás feladatait csak szakember végezheti. A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményére épített – egyéni fejlesztési évre készített **egyéni fejlesztési terv** alapján kell végezni. Az egyéni fejlesztési tervet a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta) készíti el.

Az egyéni fejlesztési tervnek tartalmaznia kell az értelmi fejlesztés, a hallásfejlesztés, a látásfejlesztés, az adaptációs tréning, a mozgásfejlesztő terápiák, logopédiai terápiák a pszichológiai fejlesztés feladatait.

A fejlesztést - gondozást végző gyógypedagógus (terapeuta) központilag kiadott nyomtatványon **egyéni fejlesztési naplót** vezet.

A gyermek fejlődését a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta), központilag kiadott nyomtatványon **értékelő lapon** értékeli.

Az értékelési lap egy példányát megküldi a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnak, illetve a szülőnek, egy példánya az ellátó intézményben marad.

(lásd a 5. számú melléklet).

FONTOSABB JOGSZABÁLYOK

Lezárva 2008. 06. 30-án

Magyar Köztársaság Alkotmánya

1990. évi V. törvény (és módosításai) az egyéni vállalkozásról

1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1993. évi LXXIX. törvény (és módosításai) a közoktatásról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet az óvodai nevelés alapprogramjának kiadásáról

23/1997.(VI.4.) MKM rendelet a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve kiadásáról

133/1997.(VII.29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

235/1997.(XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

33/1998.(VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatokról és véleményezéséről

188/1999.(XII.16.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények és falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről

1/2000.(I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésének feltételeiről

259/2002.(XII.18.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről

29/2003.(V.20.) ESZCSM rendelet a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközis működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadás és felkészítő tanfolyamról

78/2003.(XI.27.) számú GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

226/2006.(XI.20.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról.

331/2006.(XII.23.) Kormányrendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskör ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről

67/2007.(VII.10.) GM-EüM-FVM-SZMM együttes rendelete tartalmazza korcsoportos bontásban a napi tápanyag- és energia-beviteli ajánlásokat

MÓDSZERTANI KIADVÁNYOK SZAKMAI SEGÉDLETEK

A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai
Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet, Bp. 1999

Dr. Barna Mária - Papp Rita - Dr. Mramurác Éva: Otthon és bölcsődében. Kisgyermekek táplálása 1-3 éves korban
Alimenta Kiadó, 1995

Korintus Mihályné dr., Dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit: Játék a bölcsődében
NCSSZI Bp. 2003 – Kapocs füzetek 1

Gyírkis Ágnes, Miseta Zsuzsa, Módné Hollós Mária, Dr. Nádor Györgyné, Ónodi Szabó Katalin, Petus Márta, Szász Ágnes: Korai fejlesztés a bölcsődében
NCSSZI Bp. 2003 – Kapocs füzetek 2

Grosch Mária, Sebestyén Bianka, Dr. Takács Bernadett, Vokony Éva - *Gyermekek napközbeni ellátása standardok*
SZMM 2007. www.szmi.hu

Egyéb közérdekű információk: www.csana-info.hu

Család, Gyermek, Ifjúság www.csagy.hu
Kapocs www.szmi.hu

MELLÉKLETEK

Sorszám:

FELVÉTELI ADATLAP

A CSALÁDI NAPKÖZI ÜZEMELTETŐJÉNEK ADATAI	
Neve:	
Címe:	
Telefon /Fax:	
A GYERMEK ADATAI	
NEVE:	
Születési hely, idő:	
Anyja neve:	
Lakcím:	
Egyéb (betegség, allergia):	
Felvételének kelte: Távozásának kelte:	
A SZÜLŐK ADATAI	
ANYA	APA
Név:	Név:
Lakcím:	Lakcím:
Telefon:	Telefon:
Foglalkozás:	Foglalkozás:
Munkahely:	Munkahely:
Címe:	Címe:
Telefon:	Telefon:
A SZÜLŐKÖN KÍVÜL KI VIHETI EL A GYERMEKET	
1. Név:	2. Név:
Sz.ig.sz.:	Sz.ig.sz.:
Lakcím:	Lakcím:
Gyermekorvos neve:	
Rendelő neve:	
Címe:	
Telefon:	
Rendelési idő:	

A gyermek védőnőjének neve: Rendelő neve: Címe: Telefon:				
Gyermekem családi napközini kívüli szabadidős programon való részvételét engedélyezem. A program időpontjáról, jellegéről, szervezéséről, az oda és visszajutásról előzetes tájékoztatást kérek. igen - nem A szabadidős program költségeit gyermekem részvétele esetén megtérítem: igen nem				
ISKOLÁS KORÚ GYERMEKEKRE VONATKOZÓAN				
Közlekedhet-e a gyermek egyedül? iskolából - családi napközibe: igen - nem családi napköziből különóra: igen - nem családi napköziből haza: igen - nem egyéb, éspedig:.....				
A gyermek családi napközini kívüli elfoglaltságai:				
Nap	Elfoglaltság	Helye	Időtartama	Hogyan jut oda és vissza
a gyermek?				
Hétfő				
Kedd				
Szerda				
Csütörtök				
Péntek				
A gyermek napirendje:				
Nap	Hol ebédel?	Hány órától hány óráig	Hol készíti el a	
házi feladatát?		veszi igénybe		
Hétfő				
Kedd				
Szerda				
Csütörtök				
Péntek				
Ha a fenti adatokban változás történik haladéktalanul tájékoztatom a másik felet:200 <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> szülő aláírása üzemeltető aláírás </div>				

235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet - a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

IX. számú adatlap

**A gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekről
(Gyvt. 139. §)**

(Az ellátó személy vagy az intézmény vezetője tölti ki.)

A nyilvántartásba vétel időpontja:

1. A személyes gondoskodás formája:

- ☐ gyermekjóléti szolgáltatás
- ☐ gyermekek napközbeni ellátása
- ☐ gyermekek átmeneti gondozása

2. A gyermek személyi adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely:

3. A törvényes képviselő személyi adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely:

4. A szülők személyi adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely:

5. Határozat:

.....

Határozatot hozó szerv neve:

Határozat száma:

Kelte:

Jogerős:

6. A gondozási/térítési díj adatai:

Fizetésre kötelezett neve:

A díj összege:Ft

Díjfizetés kezdete:

Vége:

A hátralék összege:
Végrehajtási intézkedés
időpontja:

7. A felülvizsgálat adatai:

A felülvizsgálatot végző

szerv neve:

Ideje:

Eredménye:

Ideje:

Eredménye:

Ideje:

Eredménye:

Ideje:

Eredménye:

Ideje:

Eredménye:

Ideje:

Eredménye:

8. A megszűnés adatai:

Határozat száma:

Kelte:

Jogerős:

3. számú melléklet

Vállalkozó neve:

Vállalkozó címe:

FERTŐZŐ MEGBETEGEDÉSEK NYILVÁNTARTÁSA A CSALÁDI NAPKÖZIBEN

200 . év

Sor-Szám	A gyermek neve	Fertőző megbetegedések				Zárlat	Megjegyzés
		Észlelési helye					
		Megnevezése	Dátumra	Otthon	CSANÁ-ban		
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

ESEMÉNYNAPLÓ A CSALÁDI NAPKÖZIBEN

GYERMEKEK ADATAI

Sor-szám	Név	Születési idő	Neve	Lakcím	Telefon	
					Munka - hely	La-kás
1.			Anya			
			Apa			
2.			Anya			
			Apa			
3.			Anya			
			Apa			
4.			Anya			
			Apa			
5.			Anya			
			Apa			
6.			Anya			
			Apa			
7.			Anya			
			Apa			
8.			Anya			
			Apa			
9.			Anya			
			Apa			
10.			Anya			
			Apa			

1.Gyermeorvos neve:
címe:
telefonszáma:

2.Gyermeorvos neve:
címe:
telefonszáma:

Megjegyzés:

4/b. számú melléklet

ESEMÉNYNAPLÓ A CSALÁDI NAPKÖZIBEN

..... év hó nap
 fő
 fő

Beíratottak száma: fő

Jelenlét:

Távollét:

Sor- szám:	Név:	Jelenlét	Hőmér- séklet	Széklet	Megjegyzés:
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
Összesen:					

Mai étrend:

Reggeli:
 Tízórai:
 Ebéd:
 Uzsonna:

Napi események:

.....
 gyermekeket ellátó aláírása

ÉRTÉKELÉSI LAP

a korai fejlesztésben és gondozásban részesülő, illetve a
tanköteles korú képzési kötelezett fejlődésének tanév végi értékeléséhez

A gyermek adatai (név, szül. hely és idő, anyja
neve): _____

gondviselő neve,
lakcíme: _____

a gyermek lakhelye (tartózkodási
helye): _____

A képzési kötelezettséget meghatározó Tanulási Képességet Vizsgáló (Országos)
Szakértői és Rehabilitációs Bizottság neve, címe, szakvéleményének kelte, száma:

A gyermek tanévi fejlődésének értékelése, állapota a tanév
végén: _____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

dátum: _____

a fejlesztő szakember aláírása

(a 14/1994. MKM sz. r. 9. §-a alapján központilag kiadott, kötelezően alkalmazandó nyomtatvány)

A. Tű. 352. r. sz. - Pátia Nyomda Rt. - 28 910 - (Fsz.: 5-9226) - Látta: OM részéről N. Gy. 1999. II. 24.

ÚTMUTATÓ

az értékelési lap használatához

Az értékelési lap használatát a 14/1994. (VI. 24.) MKM sz. rendelet 8. § (7) és (8) bekezdése az alábbiak szerint szabályozza:

(7) Ha a korai fejlesztés és gondozás egyéni fejlesztési terv alapján folyik, a fejlesztést és gondozást végző gyógypedagógus (terapeuta), konduktor, illetve más szakember - központilag kiadott nyomtatványon - gyermekenként egyéni fejlesztési naplót vezet, és a gyermek fejlődését a korai fejlesztést és gondozást végző vagy irányító gyógypedagógus (terapeuta), konduktor a fejlesztési év végén - központilag kiadott nyomtatványon (a továbbiakban: értékelési lap) - értékeli. Az értékelési lapot három példányban kell kiállítani. Az értékelési lap egy-egy példányát meg kell küldeni a szakértői és rehabilitációs bizottságnak, illetve a szülőnek, egy példány a korai fejlesztés és gondozás feladatait ellátó intézménynél marad. Ha a gyermek korai fejlesztése és gondozása otthoni ellátás keretében valósul meg, az értékelési lap harmadik példányát a szakértői és rehabilitációs bizottságnál kell megőrizni.

(8) Ha a korai fejlesztés és gondozás gyógypedagógiai szolgáltató központban, konduktív pedagógiai intézetben, bölcsődében, fogyatékosok ápoló, gondozó otthonában (a továbbiakban a feladatellátásban közreműködő intézmények együtt: korai fejlesztés és gondozás feladataiban részt vevő intézmény) valósul meg és a gyermek intézményt változtat, illetőleg az otthoni ellátás helyett korai fejlesztés és gondozás feladataiban részt vevő intézményben helyezik el, a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményét, az előző fejlesztési évre, továbbá, ha a változás fejlesztési év közben történik az adott fejlesztési évre készített egyéni fejlesztési tervet, és az értékelési lapot a fogadó intézménynek meg kell küldeni. A fogadó intézménynek a szakértői véleményét, az egyéni fejlesztési tervet és az értékelési lapot intézményváltás esetén a küldő intézmény, az otthoni ellátás megszűnése esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság küldi meg.

A rendelet 9. § (3) alapján a fentieket a képzési kötelezettekre is alkalmazni kell.

A gyermek adatai, a képzési kötelezettséget meghatározó szakértői bizottság illetve a szakvélemény azonosítását (kelte, iktatószáma) szolgáló adatok értelemszerűen töltendők ki.

A gyermek lakhelyeként tartózkodási helyét kell megjelölni, amennyiben az nem azonos a gondviselő lakhelyével (pl. szociális intézményben nyert elhelyezést).

A tanévi fejlődés értékelésénél a gyermek tanév eleji állapotából kell kiindulni, a fejlődést a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott fejlesztési feladatok alapján kell értékelni.

6. számú melléklet

2. számú melléklet a 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelethez

NYILVÁNTARTÁS AZ ELLÁTÁSI NAPOKRÓL

Az intézmény neve, címe: Év, hónap: Ellenőrizte:

[illegible]

7. számú melléklet

1. számú melléklet a 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelethez

A TÉRÍTÉSI DÍJ NYILVÁNTARTÁSA A ÉVBEN

Az ellátásra jogosult neve:

Beutaló határozat száma, kelte: Az ellátás kezdete:

Az intézményi térítési díj			A személyi térítési díj		
havi összege	napi összege	dátum	havi összege	napi összege	dátum

A fizetésre kötelezett neve	Címe	Összeg

Hónap	Havi jövedelme	Havi térítési díj	A befizetés			Túlfizetés vagy hátralék	Megjegyzés
			kelte	naplószáma	összege		
	Hátralék	X	X	X		X	
01.							
02.							
03.							
04.							
05.							
06.							
07.							
08.							
09.							
10.							
11.							
12.							
	Hátralék	X	X	X		X	

Ellenőrizte:

8. számú melléklet

5. számú melléklet a 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelethez

JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ

Az ellátást igénybe vevő neve:

A fizetésre kötelezett neve:

Leánykori neve:

Címe:

A rendszeres havi jövedelem összetevői		Havi összege
1.	Munkaviszonyból, munkaviszony jellegű egyéb jogviszonyból, valamint egyéb jogviszonyból (pl. táppénz)	
2.	Társas és egyéni vállalkozásból	
3.	Saját jogú nyugdíjszerű és egyéb rendszeres ellátásból (pl. családi pótlék, árvaellátás, gyyes, gyermektartásdíj)	
4.	Az önkormányzatok és a munkaügyi szervek által folyósított rendszeres pénzbeli ellátásból (pl. munkanélküli-járadék, rendszeres szociális segély, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, jövedelempótló támogatások)	
5.	Egyéb forrásból (pl. ösztöndíj, bérbeadás)	
6.	<i>Összes rendszeres bruttó jövedelem (1+2+3+4+5)</i>	
7.	A személyi jövedelemadó, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék és a munkavállalói járulék összege	
8.	<i>Összes rendszeres nettó jövedelem (6-7)</i>	

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt:

.....
a fizetésre kötelezett aláírása